

DOMOLJUB

Izbija vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Špisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 52.

V Ljubljani, dne 24. decembra 1908.

Leto XXI.

Vesele praznike!

Se nikdar ni »Domoljubu« tako od srca prišlo to staro voščilo, kakor letos, in zakaj?

Kadar se komu izpolni kaka davna srčna želja, takrat je vesel in židane volje; z drugo besedo pravimo, da je dobro razpoložen. In v takem dobrem razpoloženju je letos »Domoljub«, ko vošči svojim starim zvestim naročnikom in vrlim prijateljem vesele božične praznike. Izpolnila se mu je namreč davna vroča želja, katero je gojil toliko let, se za njeno uredničenje vojskoval in trudil neprestano: Slovenska Ljudska Stranka je zmagala tako, da je dobila večino v deželnem zboru in odboru! Kdo bi po tolikih bojih in trudih ne bil vesel tega krasnega uspeha? Ali ni to najlepši božični dar za vse prestane napore vrlih sobojevnikov za vso Slovensko Ljud. Stranko? Saj bo sedaj po prestanem boju nastopila doba miru, ki je podlaga plodonosnega dela za ljudstvo. Velika naloga čaka stranko, ki je vzela politično in gospodarsko vodstvo dežele v roko. Prepričani smo trdno, da je ta veliki trenotek našel tudi velikih in nesebičnih mož, ki bodo kos svoji nalogi. Zato je »Domoljub« tako od srca vesel in s tako prisrčno radostjo vošči slovenskemu ljudstvu vesele božične praznike.

Vesel pa je »Domoljub« tudi zato, ker je v prijetnem položaju, da naznani danes svojim naročnikom veselo novico glede samega sebe. Že dosedaj se je trudil »Domoljub«, da bi bil res pravo kmečko glasilo, ki mu je korist, povzdiga in blagor kmečkega stanu predvsem na srcu. Z novim letnikom pa hoče to svojo skrb še podvojiti in zato bo vsak mesec prinašal prilogo »Naš kmečki dom«, ki

bo posvečena našim gospodarjem, gospodinjam in dekletom. Že v prihodnji številki, ki bo zadnja v letošnjem letu, prinesemo prvokrat to prilogo, da naši kmečki prijatelji vidijo, kako si to mislimo.

Pa še nekaj! Društveno življenje se je zadnja leta tako razvilo, da res kmalu ne bo več župnije, kjer bi ne imeli izobraževalnega društva. Ker je ta društvena organizacija silno važna za ves naš kmečki stan, zlasti za njegovo strokovno in splošno izobrazbo, zato bo tudi »Domoljub« tej stvari v prihodnje posvetil vso svojo skrb. V »Društveniku« bo prinašal članke, ki bodo z dobrimi sveti, pojasnili in podukom šli na roko pri ustanavljanju in vodstvu naših društev. Ob enem bo tu mesto za poročila o društvenem gibanju, delovanju itd.

Tako namerava torej »Domoljub« prihodnje leto razširiti svoj delokrog, a cena mu ostane neizpremenjena. Zato pa pričakuje, da se število naročnikov pomnoži in da res najde gorkega prostorčka v vsaki kmečki hiši. Zlasti na naše vrle žene in dekleta se obrača, da prav živahno med seboj nabirajo naročnic na naš list, saj bodo v njem imele svojega najboljšega zagovornika in svetovalca.

To je gotovo: čimbolj bo napredoval v omiki naš kmet, naša kmetica, čimbolj bodo naši kmečki mladeniči in dekleta izobraženi, tembolj bo cvetelo gospodarstvo, tem ugodnejši bo gnotni položaj, tem lepša bodočnost našega ljudstva. Pameten napredek rodi blagostanje, zlasti ako je zasnovan na temeljih kršč. vere. Tako izobrazbo, tak napredek je zagovarjal in razširjal »Domoljub« od svojega početka in je neprestano skušal v tem smislu delovati med gospodarji in mladeniči, ki so nedavno v »Mladosti« dobili svoje izvrst-

no posebno glasilo. Prišel pa je čas, da se tudi za naše ženstvo kaj več stori; zato hoče »Domoljub« v prihodnje tudi za žensko izobrazbo odpreti svoje predale. Opravičeno pričakuje, da bo ta njegov korak med našim kmečkim ženstvom našel obilo priznanja in zanimanja.

»Domoljub« torej želi biti glasilo vsega našega kmečkega stanu. Zato vabi vse člane njegove obojega spola med svoje naročnike. O zvestobi svojih starih naročnikov prav nič ne dvomi. Pa še nekaj pričakuje od teh svojih starih prijateljev in sobojevnikov: živahnega dela in neumorne agitacije v pridobivanju novih naročnikov. Naša armada je sicer velika, a še vse premajhna, ako hočemo do dobrega preprečiti načrte nasprotnikov in dospeti do svojega visokega cilja. Zato zdaj ob novem letu zopet na delo apostolsko, kar je gotovo razširjanje dobrih časopisov. Da bo pa še več živahnosti v nabiranju novih naročnikov in še več veselja za naročevanje, smo pripravljani vsakemu, ki pridobi vsaj enega novega naročnika in pošlje zanj naročnino (tri krone), zastojni poslati eno izmed sledečih treh povesti »Ljudske knjižnice«: 1. Znamenje štirih. 2. Darovana. 3. Jernač Zmagovač. Ravno to velja za vsakega novega naročnika, ki sam pošlje naročnino na »Domoljuba«. Treba je le, da tak res nov naročnik na položnici, oziroma poštni nakaznici pristavi, katero izmed teh 3 knjig želi imeti in v kratkem se mu doloži brezplačno. — Ker bo z zadnjo letošnjo številko »Domoljuba« končan šele prvi del krasne naše povesti: »Zadnji dnevi Jeruzalema« in bo prihodnje leto izhajal silno zanimivi drugi del, pa bi novi naročniki gotovo radi imeli v rokah celo povest, zato smo pripravljani, vsem novim naročnikom, ako to žele, prepustiti prvo polovico te povesti za polovično ceno 1 krono. Kdor torej izmed novih naročnikov želi imeti prvi del te povesti, naj po poštini

nakaznici pošlje eno krono, pa se mu knjiga takoj doloži.

Tako je uredništvo in upravništvo »Domoljuba« vse storilo, da se to naše kmečko glasilo ne samo izpolni po vsebini, temveč tudi kar najbolj mogoče razširi med slovenskim ljudstvom.

Zato pa z Bogom na krščansko delo!

Vestnik „Kmečkih zvez“.

Namen kmečkih zvez je torej, voditi ustavni boj za politične in narodne pravice, za gospodarsko blagostanje in za pravno čilost in krepost kmečkega stanu. Kmečke zveze pa ne smejo samo voditi, ampak tudi izvajati ta ustavni boj, one si morajo priboriti političnih pravic in gospodarskih koristi. Kmečke zveze imajo ravno pri izvojevanju političnih pravic največjo in najlepšo priliko, da se potegnejo za svoj okraj, kadar je treba varovati čast, korist in interese članov kmečkih zvez. Kmečke zveze morajo braniti kmečki stan pred vsemi nevarnostmi, ki pretijo njegovemu obstanku in njegovi gospodarski in moralni moči. One morajo buditi samozavest kmečkega stanu, gojiti ljubezen do domače grude in ohraniti njegove šege, dobre navade in lepe običaje.

Na gospodarskem polju pa je glavna naloga kmečkih zvez, da vzbujajo med kmeti predvsem zavest vzajemnosti, zavest združevanja in gojitve skupnega združnega življenja in stremljenja. Naše kmečke zveze morajo prepričati svoje člane, da se morajo boriti vsi za enega in eden za vse, da morajo delati po geslu vzajemnosti. V združevanju, v organizaciji je moč in veljava kmečkega stanu. Naše kmečke zveze morajo zanesti zadržno misel med kmete, one morajo skrbeti, da se povsod ustanove gospodarske zadruga kakor posojilnice, mlekarne, živinorejske zadruga itd.

Namen kmečkih zvez je torej v prvi vrsti: združna organizacija med kmeti. Kmetje morajo imeti eno skupno društvo, v katerem se lahko posvetujejo, kaj je dobro in potrebno za dotične krajevne razmere. Zato pa morajo seveda pospeševati zlasti gospodarsko izomiko naših kmetov. Kmečki stan mora resno začeti misliti na to, kako bi se zboljšalo njegovo blagostanje. Kmečke zveze morajo nadalje skrbeti za to, da se omeji preseljevanje kmečkih delavskih moči z dežele v mesta, trge in obrtne kraje. Naš kmet mora ravnati po kmečkih zvezah priti do prepričanja, da se tudi doma na rodni slovenski zemlji dá dobro živeti, ako le človek hoče delati in skrbeti za svojo dušno hrano, izobrazbo in telesno blagostanje. Koliko naših kmečkih fantov in deklet bi lahko tudi doma dosti zaslužilo in dobro živelo, če bi tako pridno, vztrajno delali kakor delajo, če gredo po svetu — v Ameriko.

Ko bi se doma toliko trudili in mučili za svoj kruh kakor se po svetu v tujini, bi lahko dobro, udobno živeli in si še marsikaj prihranili. Tako pa gredo raje na tuje, da tam prodajo svoje moči tujemu

kapitalizmu, da tam puste svoj življenjski mozeg in svojo moč. Doma nam je treba vztrajnosti in pa podjetnosti, pa se nam bo tudi dobro godilo in bomo lahko vsi srečno in zadovoljno živeli.

Zato pa moramo skrbeti za izobrazbo kmečkega stanu. Naše kmečke zveze morajo ustanavljati po zmožnosti in po potrebi kmečke knjižnice, kmečke čitalnice in druga taka društva, ki naj bi bila središče in tolišče duševne probuje in prosvete kmečkega stanu. Vse to pa moramo delati na trdni podlagi krščanske vere. Mi moramo v kmečkem stanu braniti, utrjevati in poživeti krščanskega duha, mi moramo skrbeti za krščansko pravno življenje na kmetih. Gojiti pa moramo poleg verskega prepričanja in krščanskega življenja tudi ljubezen do rodne slovenske zemlje in slovenskega jezika ter braniti z vsemi močmi narodne pravice slovenskega ljudstva.

* * *

Kmečka zveza za ljubljansko okolico je priredila v nedeljo 20. t. m. dva shoda. Prvi shod je bil v Šmartnem ob Savi pri Kebru ob 10. dopoldne. Govoril je g. poslanec dr. Pegan o zadružništvu, g. kaplan Petrič o koristi posojilnic, g. dr. Rožič o kmečki organizaciji. — Popoldne 20. t. m. se je vršil ob štirih shod v Mostah pri Oražmu. Govorili so isti gospodje. Shode je vodil novoizvoljeni poslanec g. Miha Dimnik.

* * *

»Kmečka zveza« za Kranj - Škofja Loka je tudi zborovala 20. t. m. v Stari Loki. Poročal je g. poslanec prof. Jarc.

* * *

Ustanavljajo se kmečke zveze za sodne okraje: **Kostanjevica, Krško, Višnja gora** in nova posebna kmečka zveza za **Škofjo Loko**.

* * *

»Kmečka zveza« za sodni okraj Postojna bo imela sejo zaupnikov in članov 27. t. m. v prostorih izobraž. društva v Studenem in sicer po sv. maši.

* * *

Obrtniki trga Postojne in okolice se opozarjajo, da bo dne 3. januarja v Postojni občni zbor obrtne zadruga, na katerem zboru se bodo obrtniki trga kakor okolice pomenili o svojih interesih in zadevah.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Vlada je bila v hudih škripcih, ker ni nikakor mogla zbiti dvetretjinske večine za nujnost predloge o proračunu. Tedaj so ji pomagali socialni demokratje iz zadruga. Sklenili so, da glasujejo za nujnost in s tem je bila usoda predloge odločena. »Narodna zveza« ni torej imela več vzroka glasovati proti nujnosti; s tem bi stvari

nič ne izpremenila, ker je že večina gotova, in bi si le sama nakopala sitnosti pri vladi. Na obstrukcijo ni misliti, ker Jugoslovani potrebujemo državnega zbora, ki bi ga vlada v slučaju obstrukcije skoro gotovo razgnala. Saj je državni zbor edino mesto, kjer moremo glasno in jasno povedati svoje zahteve! Zato je tudi »Narodna zveza« glasovala za nujnost, ki je bila sprejeta dne 15. t. m. s 362 glasovi proti 55. Proti nujnosti proračuna so glasovali češki in nemški radikalci, češki agrarci in Mladočehi.

Ko je bila sprejeta nujnost proračuna, se je začela razprava o nujnosti predloge o prikloplitvi Bosne in Hercegovine. 16. december letošnjega leta je bil za nas Jugoslovane znamenit dan. Pokazalo se ni samo, da velikanska večina poslanske zbornice odobrava priklopitev, temveč da umevajo močne državnozbornske stranke naše želje. Krščansko-socialni voditelj princ Lihtenštajn je namreč popolnoma odobral jugoslovanske težnje; priznal jim je pravico do samostojnosti pod habsburškim žezlom in zahteval v imenu svoje stranke, da se združita Bosna in Hercegovina z jugoslovanskimi zemljami v eno državo. Jugoslovanski poslanci so mu burno ploskali; njegov govor je lep dokaz, da krščanski socializem priznava vsakemu narodu njegove pravice, kar je posebno sedaj težko, ko so narodna nasprotja tako razvita. — V imenu »Narodne zveze« je sijajno govoril dr. Šusteršič. Ponomil je pred zbornico jugoslovansko zahtevo, da se združita Bosna in Hercegovina s hrvaško kraljevino in slovenskimi deželami v eno celoto; obenem je zahteval, naj vlada da priklopljenima deželama kar najhitreje ustavo, ker se bo šele potem spoznalo, da je priklopitev za Bosno in Hercegovino res sreča. Opozarjal je vlado, naj pazi na to, kaj snujejo Madžari. Oni odkrito iztegujejo lakomne prste po teh deželah, ker hočejo tako priti do morja. Vlada naj se zagotovi, da je Madžari ne ukanijo. Če bodo oni izdelovali volilni načrt za Bosno, se je resno bati, da ga bodo prikrojili ravno tako kakor so ogrskega: sebi bodo urezali toplo suknjo, za Hrvate pa ne bo niti slabe srajce.

Ministrski predsednik je odgovarjal na to, da načrt ustave za Bosno in Hercegovino še ni izdelan, a da se že dogovarjata o njem skupni finančni minister in vlada v Sarajevu. Dejal je tudi, da bo avstrijska vlada vedno pazila na to, da ne bodo Madžari dobili prevelikega vpliva pri izdelovanju načrta za ustavo, temveč da bosta obe vladi rešili to vprašanje skupno v dogovoru.

Jugoslovanski položaj v državnem zboru je sedaj zelo ugoden. Naše težnje podpirajo druge močne stranke. Zato je upati, da se izdela načrt ustave tako, kakor ga zahteva »Narodna zveza«: Bosni in Hercegovini naj se da demokratičen deželen zbor, ki naj potem sam odloči, kam pripadata ti dve deželi. Večina poštenih Bošnjakov pa teži k hrvaški kraljevini, in kadar sklene bosanski deželni zbor, da se hoče združiti z njo, tedaj je napočil veliki jugoslovanski dan.

JUGOSLOVANI — DOBRI POLITIKI.

»Češki klub« državnega zbora se je razbil. Češki katoliški narodni poslanci že dolgo niso bili zadovoljni z njegovo politiko, nasprotja so pa zlasti močno narasla pri razpravi o nujnosti proračuna. Ker katoliški narodni poslanci niso hoteli glasovati proti nujnosti, kot je sklenila večina »Češkega kluba«, so izstopili iz njega. To prilikoma je takoj porabila naša »Narodna zveza« in se je začela dogovarjati s katoliškimi narodnimi Čehi, da osnuje z njimi parlamentarno zvezo. To ji je tudi uspelo. Pridružilo se jim je še pet Starorusinov, tako, da šteje sedaj to slovansko središče 60 mož. Poslanci niso osnovali novega kluba, temveč so se le dogovorili, da hočejo skupno nastopati v vseh političnih, gospodarskih, kulturnih in narodnih vprašanjih.

To je politički dogodek, ki jasno priča, da se smemo vedno zanašati na svoje poslance. S tem dejanjem je pridobil jugoslovanski klub zelo veliko na moči in vplivu v zbornici in pri vladi ravno sedaj, ko je najugodnejši čas, da se reši jugoslovansko vprašanje.

JADRANSKI MINISTER.

Jugoslovanski klub je sedaj tako močan, da ga bo vlada morala kmalu resno upoštevati; kakor hitro pa začne računati z njim, se bo sama prepričala, da morajo Jugoslovani dobiti zastopnika v ministru, ki bo podpiral in branil njihove želje. Tega se pa Lahji že zelo boje. Zato so zvarili nekaj neskončno pametnega. Predlagali so vladi, naj imenuje »jadranskega ministra«, ki bo zastopal Dalmacijo, Istro, Trst, Furlanijo in Kranjsko. Mi takega ministra ne potrebujemo. Dasi vlada zanemarja naše dežele v gospodarskem oziru, si vendar pomagamo kolikor toliko sami z organizacijami. V narodnem oziru nam je treba pri vladi opore, treba nam je narodnega, jugoslovanskega ministra, ki se bo znal postaviti po robu nemškemu ministru. Tega pa bi »jadranski minister« ne storil, ker bi moral zastopati tudi italijanske koristi. Tako bi »jadranski minister« tako jadral, kakor bi pihal vladin veter, nam pa je treba moža, ki bi znal včasih jadrati tudi proti vetru.

TURŠKI DRŽAVNI ZBOR.

Volitve na Turškem so končane. Med 250 poslanci je izvoljenih 40 kristjanov. Državni zbor se je sešel dne 17. t. m. Sultan je v prestolnem govoru precej trdo poropotal proti Bolgariji in Avstriji. Bolgarom očita, da so prelomili zvestobo kot turški podložniki, ko so se proglasili za neodvisne, Avstriji pa, da je kršila berlinsko pogodbo. Nasproti drugim državam je razmerje ugodno — pravi sultan — in upati smemo, da se vsa sporna vprašanja s pomočjo velesil ugodno rešijo. Tu meni sultan Anglijo, ki podpira Turke v boju proti Avstriji.

SRBI POTREBUJEJO DENARJA.

Srbi bi se radi vojskovali, samo denarja nimajo dosti. Vojni minister zahteva sedaj zopet 11 milijonov posojila, da ob-

oroži vojsko. Tako peha državniška neumnost uboga srbsko ljudstvo, ki je že obubožano do kosti, v prepad dolgov, iz katerih se ne bodo mogli nikoli izkupati in v katerih bo dežela krvavela desetletja in desetletja. Temu ubogemu narodu, ki s svojimi žalji plačuje nes pamet belgrajske vlade, veljaj naša bratska ljubezen in ne blaznim željam bojevitih srbskih princev.

Izobrazbi.

Dr. Josip Vošnjak.

Zadnji dve leti je izdala »Slovenska Matica« »Spomine dr. Josipa Vošnjaka«. Spisal jih je Vošnjak sam. V njih opisuje svoje življenje in delovanje, delovanje svojih prijateljev in sovrstnikov in časovne razmere, v katerih so delovali. Dobro je, da se tudi »Domoljubovi« bravci seznanijo malo s tem odličnim možem, ki je zdaj že siv starček v 75 letu.

Rodil se je dr. Josip Vošnjak l. 1834. v Šoštanjju na Spodnjem Štajerskem. Ljudske šole je dovršil doma, gimnazijo v Gradcu, kjer je tedaj za kratko dobo obstojalo društvo »Slovenija«. V burnem letu 1848., ko so se prebudili vsi manjši narodi iz spanja in je tudi naš narod začel novo življenje, se je jel Vošnjak živo zanimati in navduševati za svoje narodne svetinje. Vseučilišče je pohajal na Dunaju; tu je veliko občeval z obema Ipavcema, ki sta bila izborna glasbenika, in pridno študiral medicino ali zdravilstvo. Tu se je navzel tujih idej v svoji idealnosti. Po Avstriji je vel tedaj pravi duh svobodomiselnosti, ki se je kazalo v zelo nedolžni luči, a zato pozneje rodilo temveč gorja. Na čelu liberalne armade so stopali judje, ki so vedno zraven, če le velja boj Cerkvi, avtoriteti in človeški družbi sploh. Leta 1873. je prišlo do znanega poloma v Avstriji, in takrat se je liberalno gospodarstvo pokazalo v vsej svoji gloriiji. Takrat je jelo padati in pada še vedno, a nasledki se grozno poznajo. Leta 1858. je postal Vošnjak doktor medicine. Po nesrečni vojski v Italiji leta 1859. se je ponudil za zdravnika ranjenim vojakom in prišel v ljubljansko bolnišnico. Nato je bil nekaj časa v Kranju, kjer je pridno deloval za narodno stvar, kakor tudi pozneje v Slovenski Bistrici. Ustanovil je leta 1867. z dr. Prelogom »Slovenskega Gospodarja« in leto pozneje »Slovenski Narod«. Oba lista sta odločno zastopala slovenske koristi in storila mnogo za narodno in gospodarsko probujanje Slovencev. Dr. Vošnjak je spisal mnogo člankov, političnih pa tudi narodno - gospodarskih. Po vzgledu slavnega Bleiweisa je obrnil svojo pozornost na gmetno stanje naroda in povdarjal, da morajo postati Slovenci neodvisni od tujcev. Leta 1874. je že priporočal »Zadruga z neomejenim poročtvom«. Šel je tudi med Čeha proučevati združništvo in spisal o tem v »Matico Slovensko« daljšo razpravo. Ravno tako je pisal v »Družbo sv. Mohorja« razne poučne sestavke za ljudstvo, na pr. »Hranilnice in posojilnice na kmetih«, »Proti žganju«, »O koleri«, »O gospodarskih šolah«

itd. Kot poslanca so ga morale zanimati te stvari, saj je imel prilikoma često razpravljati o tem. Že zgodaj je šel v pokoj v svoj rojstni kraj v Šoštanj, kjer je gojil z veliko vnamo gospodarstvo.

Že iz tega se izprevidi, da je bil Vošnjak marljiv pisatelj v političnih in narodno - gospodarskih zadevah. A ne samo to. Pisal je tudi povesti in igre.

Izmed povesti so najvažnejše: »Pobratimci«, »Na Silvestrov večer leta 1883.«, »Pepita«, »Petega septembra bo počilo«, »Usodni dan«. Neka povest je izšlo tudi v »Družbi sv. Mohorja«. Največja izmed vseh je povest »Pobratimci«, ki se vrši na Spodnjem Štajerskem za probujenje narodne zavesti.

Važno ulogo v povesti igra vprašanje o pesimizmu, ki vidi le slabe strani v svetu, in o špiritizmu, ki uči, da se na poseben poziv prikažejo duhovi, ki veliko povedo o bodočnosti. To so popolnoma tuje primesi in ne posebno primerne za povesti, namenjene slovenski inteligenci. Prav je pripomnil neki pisatelj: »S pesimizmom si skušajo ljudje opravičiti lenobo, s špiritizmom pa se nakiriti z dozdevkom, da so poučeni o najnovejših strujah v znanosti.«

Dr. Vošnjak je tudi dramatik. Spisal je več iger, ki so se že tudi igrale v ljubljanskem gledališču. Med večje štejemo »Lepo Vido«, ki spominja na znano pravljico o »Lepi Vidi«, katero je odpeljal španski kralj na svoji daljni grad, »Doktorja Dragana«, v katerem je naslikano življenje nesrečnega poslanca, »Svoji k svojim« in še nekaj drugih, ki pa niso natisnjene.

Popolnoma resnične so besede dr. Glaserja, ki pravi o Vošnjaku: »Duševni razvitek dr. Vošnjaka je popolno naraven; v živju dotiki s preprostim narodom je prišel do prepričanja, da je treba buditi narodno zavest, in za narod potegovati se v javnih zastopih. S pripovedništvom je hotel vplivati na širši kroge; mnogotere izkušnje v življenju, premišljevanje o človeški naravi in slovenskih javnih in slovestvenih razmerah so ga privedle do pisateljstva v dramski obliki.«

LISTER.

Za nas je rojen . . .

Božična noč, — ti noč presveta,
ti si rodila nam skrivnost,
razlila si na srečno zemljo
bogastvo, — blaženo sladkost.

Ah, veličasten duh božanstva
v skrivnostnih dihih trepeta
na betlehemske cvetnih tratah,
kjer se rodil je — Kralj neba.

Glej, tam ob jaslicah presvetih
Marija srečna vsa sloni
in živa vera v Dete božje
se v srcu maternem množi.

In sveti Jožef, mož resnobni,
tam poleg matere stoji,
premišlja to skrivnost veliko,
premišlja, moli in molči . . .

Krog hlevca pa se čuje netje,
čarobno v sveto noč doni:
Beseda je meso postala,
da nam nebesa pribori . . .

Le prihitimo, — poklekniimo,
pred Sinom večnega Boga! —
Ne poprašujmo, — preišljajmo, —
molimo Ga iz dna srca —!

Fr. Pavšič.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

(Dalje.)

Za trenotek je Tamara premišljevala, kaj bi zdaj storila. Za nekaj dni se za stotnika najbrže še ni bilo bati. Na drugi strani pa se ji je ravno ta čas pred vrnitvijo Eleazarjevo zdel najbolj pripraven za izvršitev njenega načrta, posebno pa še zato, ker bi jo v tej noči, ko je bilo ljudstvo zelo razburjeno, težko kdo opazil. Tedaj zagleda pri vratih, ki so se zopet zaprla, dečka, ki je zrl za odhajajočim Eleazarjem. Ker je bil na nasprotno stran obrnjen, je mislila, da je Benjamin; zato stopi hitro k njemu in ga nagovori z besedo »brat«. Začuden se ozre deček k njej in vpraša: »Kdo si?»

Že se je hotela Tamara opravičiti ter oditi, ko ji deček prijazno pravi: »O, ti si gotovo Benjaminova sestra, o kateri mi je že toliko pripovedoval. Gotovo si šla velik požar gledat. Tudi jaz in Benjamin bi rada šla tja, pa Eleazar in oče nista pustila.«

Oče! Na ben Kajfo Tamara niti mislila ni. Kako naj se drzne stopiti v hišo tega moža? In poleg tega jo je deček poznal in sum, da je stotnika rešila, bi gotovo takoj nanjo padel. Če bi se mogla neopaženo vrniti v tempelj, bi težko kdo nanjo mislil. Že to, da so jo ponoči videli daleč izven tempeljskega zidovja, bi lahko imelo zanjo neprijetne posledice. Pa sedaj ne more več nazaj, torej ji ne preostane drugega, kakor da izvrši svoj namen.

Blskoma so se porodile v njenem srcu te misli in kakor v obupu vpraša: »Ali je tvoj oče doma?»

»Seveda je. Ali ga naj pokličem ali pa te popeljem k njemu?»

»Ne, dobri Natanael. Ne k njemu, k svojemu bratu bi rada. Zelo rada bividela, da to tako uravnaš, da tvoj oče ne bo ničesar vedel o tem. Veš — s tvojim očetom sem se enkrat nekaj prepirala in —«

»Že dobro,« pravi Natanael, ki je očeta kaj malo spoštoval. »Moj oče se tako z vsakim prepira. Ne bo zvedel, da si ti tukaj. Pojdi za mano v posvetovalnico. Tjakaj pošljem Benjamina, sam bom pa pazil na dvorišču, da vaju nihče ne vidi. Benjamin ve za vse skrivne kote, in ko zažvižgam, te bo že tam peljal, kjer te ne bo dobil oče.«

Tamara migne Sari, naj čaka v temi zidovja in gre z nemirnim srcem skozi vrata. Veliko dvorišče je bilo vsled požara skoro popolnoma razsvetljeno. Deček jo pelje previdno ob zidu sodne dvorane

in ko prideta do prevrnjenega stebra, ji reče, da naj tu počaka brata.

Torej dosedaj je šlo zoper njeno pričakovanje še vse po sreči. Tamara je dobila zopet poguma: njena molitev ni bila zastoj in je zato molila še z večjim zaupanjem.

Končno pride Benjamin. Na kratko mu razloži, zakaj je prišla. Pa v svoje začudenje vidi, da brat nima toliko poguma, da bi sedaj po noči sam šel v podzemeljske prostore. Strah, ki ga je takrat prestal v ječi poleg blaznega starca, mu je bil preživo pred očmi.

»Vedno sem slišal praviti, da so duhovi ponoči močnejši kot podnevu. Gotovo me bo obsedenec na kosce raztrgal. Ko sem bil preje na strehi in gledal požar, je starec tako strašno tulil, kakor še nikdar,« reče Benjamin.

»Pa dobri stotnik, ki je rešil mene in očeta iz rok divjih roparjev, vendar ni zaprt skupaj s starcem?»

»Seveda je. Saj ni druge ječe, ki bi se dala dobro zakleniti.«

»Torej te pa jaz v imenu božjem spremlim tja dol. Pojdiva!«

»Brez luči? Še podnevu si ne upam lezti po razpalih stonjicah, ki peljejo v podzemeljske ječe.«

»Mora iti in bo tudi šlo! Saj se od požara sveti kakor po dnevu. Če solnčna luč najde pot v te prostore, jo mora tudi svit od ognja.«

»Pa pojdi. Povem ti pa, da k obsedencu ne grem v ječo. Tja boš šla sama.«

»Mislila sem, Benjamin, da imaš več poguma.«

»Saj poguma imam — pa proti zlim duhovom ne. Če bi bil tako strahopeten, bi še k tebi ne bil prišel; kajti ben Kajfa me skoro ubije, če zve za vse to, ali pa me zopet zapre skupaj z obsedencem. Torej pojdi sedaj!«

Benjamin pelje sestro za balkon, na katerem so sedeli sodniki Jezusovi. Bilo je temno kot v rogu. Deček je vodil Tamara za roke okoli nekega vogla, kjer je vedel, da so stopnjice. »Pazi,« jo opomni, »sedaj sva na prvi stopnjici. Najboljše je, če plezava z rokami in nogami navzdol. Jaz zlezem naprej in ti denem noge na stopnjice. Tako. Nekako v sredi manjka par stopnjic. Tu — joj! kmalu bi padel. Se moraš malo bolj stegniti. Kako so deklice nerodne! Tu—!« (Oba padeta za nekaj stopnjic navzdol.) »Ali si se zelo udarila? Mene rama boli, ker si ti padla nanjo.«

Tamara je skušala vstati.

»Zdi se mi, da sem si roko zvila. Pa nič ne dé. Ali sva sedaj že doli?»

»Že! Slišiš, kako tuli obsedenec? Mislil, da je najbolje, da zlezava takoj zopet nazaj. Tako ga še nisem slišal divjati.«

Tamara je drhtela kot trepetlika. Toda takoj zbere zopet vse svoje moči ter reče:

»Pogum, Benjamin, angelja varha naujo bočeta varovala.«

S temi besedami je šla po dolgem, obokanem hodniku proti ječi in brat ji je boječe sledil. Skozi male luknje na vrhu je padalo nekaj žarkov luči v temne prostore; tudi so se njene oči že nekoliko pri-

vadile temi. Tako sta dosegla vrata, ki so vodila v ječo ter potrkala nanje.

Lucij Flav je v kratkem času svojega jetništva preživel strašne ure. Eleazar mu je povedal kar naravnost, da ga čaka grozna smrt, in sicer zato, ker si je hotel pridobiti ljubezen hčere izraelske, katero si je pa on, poveljnik in bodoči knez izraelskega ljudstva, izvolil za svojo nevesto. Rimljan pa je bil preponosen, da bi svojo ljubezen do Taramare tajil in opravičeval. Mesto tega je Eleazarju povedal celo v obraz, da mu je žal deklice, da je določena za ženo verolomnega Juda. Skoro bi ga Eleazar pri tisti priči prebodel s svojim mečem, pa se je premagal z namenom, da se maščuje strašneje.

»Ti si kriv, da je rabi Sađok iz Antijohije postavil svoje premoženje pod rimsko varstvo. Podpiši takoj to pismo na poslanika, da prekliče to naredbo,« je kričal nad vjetnikom. Tako pa ni uravnal Lucij, ampak Berenika po svojem zastopniku; stotnik je kljub temu pustil mirno Eleazarja v napačnem mnenju, da je to njegovo delo, in je odgovoril zbadljivo, kako ga veseli, da je tako dekličino premoženje zavarovano proti pohlepu njene nevredega snubača.

Tedaj mu je dal Eleazar roke zvezati na hrbtu in ga peljati v ječo k blaznemu Kajfi.

»Do jutra imaš čas premisliti se, sicer, pri mojem meču, te dam mučiti, da boš še za smrt beračil.«

In res, ure pri blaznem Kajfi so bile grozne, posebno ko je nastopila noč in se je v ječi svetlikal ogenj gorečega gradu.

»Zdaj prihaja Nazarenc k sodbi v oblakih neba! Že je odpečatil pekel — glejte, kako rdečijo peklenski plameni nebo! In jaz naj bom vržen v to žrelo! Že prihajajo satani, že trkajo na duri!«

Tako je divjal Kajfa, da je Lucij mislil, da tudi on do jutra izgubi pamet.

Tudi Lucij je slišal, da je nekdo potrkal na duri in da skuša odriniti zapahe.

»Pogum!« zašepeta ženski glas, katerega je takoj spoznal. »Pogum, stotnik! Z božjo pomočjo ti donašava svobodo.«

»Hči rabijeva!« zakliče Lucij.

»Da, jaz sem — pa za božjo voljo, zapahi se ne premaknejo, Benjamin!«

»Torej je Giezi zaklenil s ključem, ki vedno visi v njegovi sobi poleg vrat. Ne preostane nič drugega, kakor da grem ponj,« toži Benjamin. »Ali boš mogla toliko časa sama čakati tu pri vratih? Jaz moram namreč nazaj po stopnicah v stanovanje, kamor pa ti ne smeš iti.«

»Kajpa, tukaj hočem počakati. Teci, in naj ti Bog pomaga najti ključ!«

Deček odide. Lucij je stopil med tem tik vrat in skusil z vso močjo sneti vrata, pa se niso dala. »Bojim se, hči rabijeva, da ti nakoplje tvoja junaška velikočudnost slabih posledic in gotovo bo moje življenje predrago plačano s tvojim dobrim imenom ali tvojo srečo. Prepusti me moji usodi. Kar si zame storila, tudi ni zastoj; moreš si reči: umirajočemu sem preskrbela sladko tolažbo. In če dovoliš, bi te za dve reči še rad prosil. Raje umri kakor plemenita Rimljanka, kot pa da bi se omožila z Eleazarjem!«

»Obljubim ti, da nikdar prostovoljno ne postanem žena tega moža. Same sebe umoriti pa ne smem. To je proti zapovedi našega Boga. Katera je tvoja druga prošnja?«

»Sporoči na ljubo mater in sestro moj zadnji pozdrav! Pismo dospe v njene roke, če zapišeš nanj: Plemeniti gospej Lucini na Apijski cesti v Rimu. Piši jima, da sem mislil še v svoji zadnji uri nanj z ljubeznijo. Piši jima le bolj splošno, da sem umrl, kakor umre pošten vojak; naj ne zvesta, na kak način so mi tu vzeli življenje. Sicer se bosta žalostili do smrti. Piši jima slednjič, kako se veselim, da jih vidim zopet na boljšem svetu — a ne, o tem ne piši ničesar. O, da bi vsaj o tem kaj gotovega vedeli! to bi bila tolažba v smrti! Kaj misliš ti o tem? O seveda, vi Judje verujete v drug svet. Le ne morem potemtakem razumeti, kako more kdo s tako vero v srcu izvrševati tolike hudobije, kakor ta nesrečnež tukaj, ki čaka svojega pogubljenja in kakor njegov sin in vnuk.«

»O Lucij, verujem v vstajenje mrtvih in v večno življenje. Verujem, da je Jezus Nazarenski vstal od mrtvih in da nam je zopet odprl po grehu zaprta vrata nebeška. Kakor hitro se mi ponudi ugodna prilika, se bom dala krstiti. O da bi tudi ti veroval in po krstu si vsaj želel, če bi ga ne mogel sprejeti: bilo bi ti to v večno zveličanje.«

»Ravno tako kot Lizija, ki je danes umrl s temi besedami na ustnicah! Nikdar ne bom pozabil zamaknjeni pogled njegovih oči, ko se je zgrudil na tla,« vzdikne Lucij. Nato prosi Tamara, naj se ne izpostavlja še dalje nevarnosti; ta pa odgovori, da mora vsaj svojega brata počakati in nadaljuje dokazovati mu, zakaj mora pustiti poganstvo in se okleniti krščanske vere.

Konečno prispe Benjamin tako hitro, kakor je bilo v temnem hodniku to mogoče. »Ga že imam,« je klical ves zasopel. »Pa sedaj moramo zelo hiteti. Giezi leti za mano. Zbil sem mu svetilko iz rok in sedaj si mora poiskati druge, sicer bi me že ujel. Pa kje je ključavnica? Tu! Moj Bog, ključa ne morem obrniti! Poskusi ti, Tamara!«

Tamara poskusi, pa ključ se ne premakne. »Zasuči ga na levo!« zakliče Lucij v največjem strahu; vsaka sekunda je bila odločilna za njegovo rešitev in usodo Tamarino in Benjaminovo. Konečno se ključ premakne, železni zapahi se vdajo in Tamara stopi v ječo. Temni plašč ji je med napornim odpiranjem zdrknil z ramen; in tako je bila videti njena postava, katero je obsevala medla luč, prihajoča od

grajskega požara, kot bi stal angel v mračno razsvetljenih prostorih. Kajfa se je zgrudil na kolena in vpil: »Tu prihaja poslanec Nazarencjev. To je eden izmed duhov, ki obdajajo njegov prestol v oblakih neba. Sedaj me bo vlekel pred njegovo sodišče, kjer me pričakuje obsodba večnega pogubljenja. Gorje mi!«

»Obžaluj svoje grehe, nesrečnež, in Jezus ti vse odpusti, kajti umrl je za grehe vseh,« reče Tamara, medtem ko odveže Luciju vrv, s katero so bile zvezane na hrbtu njegove roke.

Ko pa sliši Kafa ime Jezusovo, zdivja zopet in upije: »Na križ z njim! Njegova kri naj pride nad nas!«

»Pojdita, pojdita! Jaz ga ne morem več poslušati,« sili Benjamin in si tišči ušesa z rokama. »Pojdita, Giezi bo takoj tukaj.«

Vsi trije odhite po temnem hodniku do razpalih stopnic, po katerih splezajo zopet na vrh. Potem zapahnejo vrata, ki so jih položili čez stopnice, kajti spodaj začujejo Gieza vpiti in kleti. »Zdaj bo pa moral narediti ovinek skozi drugo hišo,« reče Benjamin. »S tem pridobimo ravno dosti časa, da uidemo. Stotnik, vrzi ta plašč proč, da te ne spoznajo ljudje na prvi pogled kot rimskega vojaka,« pravi Tamara.

»Kam pa naj gremo? V celem mestu ne poznam človeka, odkar so pomorili moje tovariše in odkar ni več Berenike.«

»Za menoj,« zakliče Benjamin. »Jaz vem za hišo tu blizu, kjer stanujejo zelo prijazni ljudje. Jaz moram itak z vama bežati; kajti Eleazar me ubije, če me dobi. Ti moraš tudi z nama, Tamara; kajti vratar te gotovo ne bo pustil skozi vrata.«

Ni bilo več časa dolgo premišljevat. Lucij in Tamara sta sledila dečku, ki ju je peljal za razpalo poslopje, kjer je vodilo par stopnic na obzidje hišnega dvorišča. Od tu jima je pokazal Benjamin na Marijino hišo, ki je bila na drugi strani in jo je le nekaj vrtov ločilo od Kajfovega domovanja. »Natanael in jaz sva bila že večkrat tam. Pavlin, katerega dobro poznam, nama je podaril smokev in nama pokazal svoje lepe bele golobe. Tu moramo skočiti na tla. Saj ni tako strašno visoko in spodaj je mehka zemlja. Le za mano!«

Nato skoči drzni deček v globino. Tamara pa se obotavlja. »Se ne upam skočiti,« reče; »bom raje poskusila priti skozi vrata.«

»To ni mogoče! Čuj, kak hrup je že na dvorišču. Morava. Daj mi roko, skočiva obenem.«

In tako se je z Lucijem vred upala skočiti. »Ali te je zbolelo?« jo vpraša ter jo vzdigne od tal.

»Ne zelo,« reče hoteč prikriti bolečino. »Le desna noga — moj Bog, zdi se mi, da je zlomljena. Ne morem hoditi. Pusti me v božjem imenu tu in beži z Benjaminom.«

Tedaj jo vzame kot otroka v naročje in sledi hitro in nalahno urnemu dečku. Nekaj vrtnih zidov, ki pa k sreči niso bili visoki, je sicer oviralo njihov beg, pa Lucij je srečno dosegel s svojim bremenom malo hišico, kjer je Benjamin že trkal na vrtna vratica in klical svojega prijatelja Pavlina.

SEDEMINDVAJSETO POGLAVJE.

Med kristjani.

Konečno pride Pavlin z Rodo in vpraša, kaj da je.

»Odpri vendar, Pavlin! Ubijemo nas, če nas ujamejo,« prosi Benjamin in Tamara pristavi: »Nedolžnemu rešite življenje, imejte usmiljenje z nami!«

To je zadostovalo. Šlo se je za izpolnitev zapovedi o ljubezni do bližnjega, in Pavlin je odprl brez obotavljanja. Prenočiti ubežnega Rimljana, to je bilo precej predrzno dejanje; pa proti zapovedi, ki jo je imenoval Gospod »svojo zapoved«, ni bilo nobenega pomisleka. In tako je povabil Pavlin stotnika v svojo sobo, kjer je tudi Benjamin še našel prostorček. Tamari pa je pripravila Roda ležišče in zlomljeno nogo je hladila z mrzlimi obkladki. »Jutri pokličemo Evzebija, zelo spretnega zdravnika, ki bo nogo zopet pozdravil. In sedaj bodi le miren, ljubi otrok,« reče dekla, ki se je takoj čutila nagnjeno k potrpežljivi deklici.

»Tako bom pri miru kot mačica, dobra Roda,« odgovori Tamara. »Samo eno prošnjo imam še. Glej, pred Kajfovo hišo me čaka moja stara Sara in umira strahu. Tudi si ne upa vrniti se brez mene v tempel. Ali bi mogla koga poslati k njej, da bi jo privedel semkaj? Samo za to noč; jutri bomo že gledali, da jo pošljemo kam drugam.«

»O ti draga moja — kako je le to mogoče? Zdaj vendar ne morem na cesto in pustiti vrata za sabo odprta,« jadikuje Roda.

»Stori mi to!« prosi Tamara. »Položi me za toliko časa poleg vrat! Moj dobri angel, ki mi je nocoj že toliko pomagal, in jaz bođeva skupno stražila.«

Tamara je znala tako prositi, da ji ni bilo mogoče odbiti kake prošnje. In tako se je Roda zavila v temen plašč in odšla. In res je našla Saro ter jo privedla srečno v hišico, kjer je uboga žena še veliko tožila, predno se je pomirila. Od spanja Sara ni hotela ničesar vedeti, ampak se je vsedla k Tamari in hladila svojemu ubogemu otroku zlomljeno nogo. (Dalje prih.)

Razgled po domovini.

Voltcem S. L. S. Čeprav ni bilo dvoliti, da ne bi načela S. L. S., kakor dozda vedno, tudi ob priliki teh deželnozborskih volitev se sijajno uveljavila, se čutimo obvezane, zahvaliti se Vam na zaupanju, ki ste ga nam ob tej priliki izkazali, ko ste nas s tako častno večino izvolili za zastopnike svoje v deželnem zboru. S hvalo, ki Vam jo za to dolgujemo, združujemo samoposebi umevno ob-

ljubo, da bomo odločno delovali za načela S. L. S. in za koristi Vaših okrajev. Deželni poslanci: Mihael Dimnik, Janez Hladnik, Evgen Jarc, Anton Kobi, Ivan Lavrenčič, Martin Matjašič, dr. Vladislav Pegan, Janez Piber, Jernej Ravnikar, dr. Ivan Zapec.

Na delo za »Domoljuba«! Vrl mladenič z Gorenjske nam piše: Že zopet zahaja leto k zatonu. Zopet smo pred novim letom. Bližajo

se veseli božični prazniki, katere vsak z veseljem pričakuje. List »Domoljub« prihaja med svoje naročnike z opominom, da bo treba obnoviti naročnino. Skozi celo leto nam je bil zvest prijatelj. Prinašal je vsak teden svojim bralcem zabavno in poučno berilo, zato zasluži, da mu ostanemo še nadalje zvesti naročniki in bralci, saj ne zahteva veliko. Tri kronce mu je treba poslati in za to nam bode

pa vsaki teden povedal, kaj je novega po svetu in bistril naš um. Veliko je še hiš, v katere ne zahaja nikak katoliški časopis. Tu bo treba iti na delo za dobro stvar. Priporočajmo naše časopise, iz katerih se lahko vsakdo mnogo dobrega in koristnega nauči. V prvi vrsti so to: »Domoljub«, cerkveni list »Bogoljub«, »Slovenec«, »Mladost« in »Naš Dom«, ki sta glasili mladeniških društev. Bodimo vneti za dobro stvar, širimo dobre knjige in časopise v čast Bogu in v poduk bližnjega. K sklepu želim vsem bralcem našega vrlega »Domoljuba« še to-le:

Da v miru bi zdravi, veseli
V novem letu srečno živeli
In »Domoljuba« vsi poznali
Ter mu zvesti naročniki ostali.

Pozdrav novoizvoljenim poslancem in volivcem. Vsi državnoborski poslanci združeni na Dunaju v »Slovenskem klubu« so poslali takoj po volitvi za deželni zbor sledeči pozdrav: »Slovenski klub« najprisrčneje pozdravlja novoizvoljene poslance S. L. S. in kliče »Živio!« zavednim volivcem.

Brat pokojnega knezoškofa Pogačarja umrl. Dne 14. t. m. zjutraj, je na Breznici pokopal msgr. Tomo Zupan najstarejšega Brezničana do 90letnega knezškof. Zlatoustovega brata Josipa Pogačarja, Lenčeka z Vrbe. Le malo ljudi uživa toliko priljubljenosti, kakor si jo je znal vdobiti umrl. Vseskozi, v mladosti in v poznih letih, je bil ta verni mož goła prijaznost in veselost in odkritost. Naj v miru počiva!

Vžigalice na korist obmejnim Slovincem so S. K. S. Z. popolnoma pošle. Danes se nam poroča, da je nov vagon že na potu. Toliko na znanje številnim novim naročnikom. Prosimo tudi druge somišljenike, naj sedaj takoj pošljejo svoja naročila, da bo nova zaloga hitro razprodana. Zahtevajte in rabite naše vžigalice povsod!

Ljubljanski zaupniki S. L. S. so zborovali 13. t. m. v veliki dvorani hotela »Union«. Prišlo jih je nad 600. Poročala sta na shodu profesor Evgen Jarc in poslanec dr. Krek. Vsi zaupniki so sklenili, da se ne udeležijo deželnozbornih volitev v Ljubljani ter prepuste to pot volivni boj liberalcem in socialnim demokratom. Naši volivci so tudi držali dano besedo. Nikdo ni prišel na volišče. Borila sta se na eni strani liberalca Turk in Majer, na drugi rdečkar Kristan. Prišlo je do ožje volitve med liberalcem Turkom in socialistom Kristanom. Vršila se je minolo soboto. Volivci S. L. S. so držali strogo disciplino in niso prišli na volišče, dasi bi bili liberalci jako radi naše podpore. Sicer je bilo pa tokrat zadnjič, da se S. L. S. ni udeležila volitve in prepustila nasprotnikomajno bojno polje.

Socialno zavarovalni tečaj se je vršil te dni v Idriji. Na Savi in Javorniku se vrši 26. dec., v Preski pa 27. Vabljeni so vsi delavci in delavke k temu prevažnemu tečaju.

Glasilo krščansko-socialnih delavcev »Naša Moč«, katero toplo priporočamo, je začela prinašati v posebnem oddelku razne dopise naših delavskih pomočnikov in vajencev. »Naša Moč« izhaja vsak teden in stane za celo leto le tri kronce.

GG. dopisnike prosimo potrpljenja. Zaradi teh praznikov smo morali preje zaključiti uredništvo in zato nam ni bilo mogoče priobčiti vsega gradiva. Pride vse na vrsto.

Priljubljenih v zavarovalnico proti neugodam, ki so se vršile minoli teden v Trstu, so kljub silnim sleparijam Lahov in socialnih demokratov zmagali štirje Slovenci in sicer predsednik strokovnega društva papirnega delavstva v Vevčah pri Ljubljani, Anton Jeriha, delovodja Gomišček iz Solkana ter v skupini delodajalcev Stare in Petrin. Prav grdo je postopala Samassova tovarna za zvo-

nove, ki živi le od Slovincem in je postavila svojega nemškega kandidata ter odjedla na ta način Slovincem veliko glasov.

Slovenska kiparica gospica Marija Pušenjak je napravila v Mariboru kip Matere božje iz pečenca, ki vzbuja občno pozornost. Kupil ga je prevzvišeni knez in škof dr. Michael Napotnik. Umetnica se priporoča v obilno naročbo in vrši delo po zmernih cenah.

Med liberalci. Z novim letom se preseeli »Novi Slovenski Štajerci«, list za hvalisanje Ploja in Jurtele, v Krško. Urednik mu bo liberalec, tiskarna bo liberalna, vrhovno nadzorstvo v Krškem bo liberalno, vendar pa se bo list branil liberalne označbe. Ali ni to hinavstvo?

Tako velja! Socialni demokrati so 13. t. m. na Dovjem hoteli prirediti shod, toda niso našli gostilničarja, da bi jim dal prostora! Tako je prav!

Gosp. kaplan Matija Okorn iz Dovjega se je zavoljo zdravja preselil v sanatorij Rudolfinum v Gorico. Dal Bog, da kmalu okreva. Gospodu župniku Aljažu pomaga gosp. kaplan Fröhlich iz Kranjske gore.

Socialni demokratje so pri zadnjih deželnozbornih volitvah, kakor smo napovedali, prav pošteno pogoreli. Po celi deželi so se zmanjšali njihovi glasovi, dasi so jih ponekod podpirali očitno liberalci. Zlasti v idrijskem, radovljiškem in deloma tudi v kranjskem okraju so šli liberalci za socialiste v boj. Zanesli smo se popolnoma na naše vrle kmečke volivce, da ne bodo oddajali svojih glasov brezverski stranki. Le zaslepljeno delavstvo v Idriji, Zagorju, Trziču, na Javorniku in Jesenicah je volilo rdečkarje. Brezverska, mednarodna židovska stranka ne bo našla tal med slovenskim ljudstvom in naj se debeli Tonče in kavalirski Etbin še tako trudita in potita.

»Kmečka zveza« za kamniški okraj priredi na Štefanji dan politični shod na Rovih v društveni dvorani. Pričetek ob treh popoldne. Poroča deželni in državni poslanec g. dr. Krek in — če ne bo izredne zapreke — tudi novoizvoljeni deželni poslanec gospod dekan Ivan Lavrenčič. Volivci S. L. S., domači in iz sosesčine, prihitite ta dan na shod v obilnem številu!

Prednica v bolnici cesarice Elizabete v Novem mestu je postala č. sestra N. Hude iz Mirne peči.

V občini Želimlje je bila 15. t. m. volitev župana in svetovalcev. Županom je izvoljen Alojzij Perčič, vrli blagajnik društva »Luč«, žagar, mlinar in posestnik. Svetovalcem so izvoljeni: Fran Mihelič, Fran Ponikvar, Fran Centa, Simon Kramar, Fran Virant in Jože Mikolič, vsi vrli in delavni pristaši S. L. S.

Poizkušena samoumora v Radovljici. V Radovljici se je ustrelila 20 let stara kuharica pri kovaču Antonu Novaku, Ivana Železnik. Krožilo si je pognala med srce in pljuča. Železnik bo težko okrevala. Prepeljali so jo v deželno bolnico. — V Radovljici se je ustrelil isti dan tajnik posojilnice, Pohlin. Ustrelil se je na levo stran v glavo. Pohlin je umrl in so ga pokopali v Radovljici.

Ali smo psi, ali kaj? To bi radi vedeli kmetje iz Suhe Krajine, ki hodijo zdaj po seno na kolodvor v Zatičino! Tamošnji postajenačelnik tako vpije in rohni nad ljudmi, da se vse zgraža. Za danes zamolčimo vse lepe njegove besede, toda v drugo naj pazi. Drugič mu bomo prebrali postave, kedaj se pride po blago, kdo ga in odkod ga izklada. Pa tudi poučiti bo treba take ljudi, kako je treba ravnati s strankami. Naših poštenih občinskih tajnikov tudi ne pustimo zmerjati. Za danes samo ta dobronasi nasvet. Pravijo, da je ta postajenačelnik tisti mož, ki je svoj čas romal z liberalnimi Blejci v Ricmanje, kjer biva od

nekaterih tržaških liberalcev zapeljano ljudstvo, ki ne trpi v vasi nikakega duhovnika, ne sv. maše in ne prejema že več let nikakih zakramentov. Opozarjamo naše gg. poslance na tega moža in jih prosimo, da se tudi v tem oziru potegnejo za svoje volivce. Zasmravati se ne pustimo od nikogar.

Roparji v Istri. Dne 13. t. m. so vkradli med službo božjo v Selini v Istri na paši 30 ovac, a dva dni prej pa 20 ovac v Voščonih, tudi na paši. Omenjeni vasi spadate k župniji Sv. Lovrenč v Vlačariji. Kar ni ubogim kmetom vzela suša, jim po sili jemljejo roparji in tatje, ne samo ponoči, nego tudi pri belem dnevu. Ako dotične oblasti ne store svoje dolžnosti za varnost imetja, bodo lopovi kmetom vse pokradli. Ljudem ne bo preostajalo drugo, nego se izseliti. Kaj tacega se ne sliši niti iz turškega Sandžaka.

Shod starih liberalcev v Mariboru. Dne 13. t. m. so se sešli v Mariboru gg. dr. Ploj, dr. Rosina, dr. Jurtele, dr. Rudolf, dr. Lemež, dr. Serneč star., dr. Hrašovec, Roš, radenski Zemljčič in še trije drugi, da se posvetujejo, na kak način bi zopet prišli do mandatov. V srec so se nam smilili ti oligarhi, bivši »voditelji« slovenskega ljudstva na Spodnjem Štajerskem, kateri so tako »plodonosno« delovali, da nimajo na celem Spodnjem Štajerskem nobenega političnega pristaša. Se celo njih — koncipijenti in pisarji, ki so popolnoma od njih odvisni, so njih najhujši politični nasprotniki. Najbolj čudno se nam zdi, da se dr. Ploj, kateri je pri zadnjih volitvah kandidiral na programu kmečke zveze, in Roš, ki je kandidiral na programu »Narodne stranke«, štulita med prvake ali stare liberalce. Senzacije ni zbudilo to zborovanje starih političnih »mušij« nobene; druge nesreče ni bilo, kakor ta, da so vsi »mnogoštevilni« zborovalci grozno zabavljali čez Kmečko zvezo, katera je organizirala kmečko ljudstvo in dala priliko ljudstvu, da isto samo odločuje v javnem življenju in se ne da voditi od — dobrih »kmečkih prijateljev« izmed staroliberalnih advokatov.

Dnevnik prične izdajati z Novim letom liberalna stranka za Spodnje Štajersko.

Strašen zločin v Staremsetlu v kobarškem okraju na Primorskem. O takem zločinu, o kakoršnjem vam moram sedaj poročati, moja roka še ni pisala. Groza spreletava človeka, ko pomisli na dogodek, ki se je odigral dne 10. t. m. v Staremsetlu pri Kobarida. Omenjenega dne je prišel finančni respicijent v Staroselo in se podal v krčmo k znanemu gostilničarju »Burču«. Nakrat so čuli sosedje iz gostilne streljanje. Prihiteli so pogledat, kaj se pri »Burču« godi. In glejte. Nudil se jim je grozen prizor: Gostilničar Burč, star 80 let, je ležal mrtev v krvi na tleh, zraven njega je tudi v krvi ležal mrtev finančni respicijent. Ni treba poročati, da je napravil ta krvavi dogodek strašen vtis na prebivalstvo. Za prvi vzrok tej tragediji se ne vé. Vsa stvar je v neko temo zavita, je misteriozna, posebno pa še zaradi tega, ker se je na finančni postaji v Krušu dne 2. t. m. ustrelil neki drugi finančni nadstražnik. Ljudje komentirajo na razne načine ta dva dogodka.

Na Reki so priredili katoličani 8. decembra velikansko procesijo. Iz kapucinske cerkve je šlo v lepem sprevodu nad dvajset tisoč katoličanov na Trsat, kjer je bil govor in slovesna sv. maša. Med procesijo je igrala vojaška godba.

Proti socialni demokraciji. Pri zadnjih deželnozbornih volitvah je socialna demokracija prav ošabno in prevzetno stopala na volišča. Dobila je s pomočjo liberalcev, zlasti liberalnih učiteljev, nekaj glasov. Zelo zaslepljeni morajo biti tisti, ki grede za socialisti. Povsod drugod so že dodobra spoznali, da ni socialna demokracija ničesar drugega nego

judovska dekla, le pri nas še mnogi verujejo hinavskim besedam obeh Kristanov, Etbina in debelega Toneta. Kdo pa sta ta dva rdečkarja? Odpadnika od katol. vere, dobro plačana agitatorja, katera se mastita od delavskih grošev. Oba nimata drugega dela, nego da se vozita, navadno v drugem razredu, po železnici v razne kraje in tamkaj slepita in za nos vodita ubogo delavstvo, zabavljata veri, cerkvi in duhovnikom ter z nesramnimi dopisi polnita lista »Rdeči Prapor« in »Naprej«. Etbina postopa kot kavaler po ljubljanskih ulicah, zahaja dan na dan v kavarne in si ne odreče nobene zabave. Tonče Kristan se pa vozi v Idrijo, Tržič in včasih tudi na Savo farbat delavstvo in izjemat iz njih trdo prislužene novce. Delavstvo je pa tako zaslepljeno ponekod, da ne vidi, da se gre tema agitatorjema samo za to, da dobro živita in si polnita nikdar polne žepa. Vsak kolikčaj pameten človek se mora z vso silo ustaviti socialistični agitaciji in iti v boj zoper njo.

Nesreče v tovarni na Goričanah. Iz goriške tovarne se nam poroča: V enem tednu so se zgodile tri nesreče. Najprvo se je eden močno poškodoval, ker je padel 19 metrov globoko. Drugi se je močno opekel. Tretje gre rado! Tretji se je močno z rezilnikom vrezal. Vrh tega tudi manjka vode, tako da nekateri oddelki nimajo dela. Ubogi delavec!

Za vodovod v Spodnji in Zgornji Šiški je ministrstvo za notranje zadeve dovolilo prispevek 6000 kron. Ker je poleg tega zagotovljen velik prispevek dežele in poljedelskega ministrstva, je zgradba tega prepotrebnege vodovoda vsled uspešnega vsestranskega posredovanja poslanca dr. Šusteršiča popolnoma zasigurana.

Liberalno časopisje. Neka »Uprava Ljudske Prosvete« v Ljubljani pošilja okolu vabila na naročbo novega mesečnika, ki naj bi nasledoval »Ljudsko izobraževalno delo« v drugih narodih in ki bi priobčeval tudi statistiko. Kakšna bo ta »uprava ljudskega dela«, kaže dosedanje delovanje liberalnih ljudskih razobraževalcev, ki ne spravljajo niti ene znanstvene revije skozi, in pa dejstvo, da to ljudsko poneumnevalno delo priporočata — »Sčča« in pa »Učiteljski Tovariš«. Še enkrat priporočamo pri tej priliki prav toplo razširjanje našega časopisja. Nasprotniki store vse, kar je v njih moči, da širijo slabe liste. Zakaj bi mi ničesar ne storili za naročbo dobrih? — Sedaj imamo kar tri praznike po vrsti. Porabimo te dni in prigravarjamo znanca in prijatelje, ki še nimajo katoliškega lista, naj si ga gotovo naroče za leto 1909.

Rojak ponesrečil v Ameriki. Dne 5. t. m. je v New-Yorku stroj razmesaril roko rojaku g. Mentoniju, bivšemu ljubljanskemu kolarškemu mojstru. Njegov brat Alojzij, ki dela v isti tovarni, ki jo vodi g. Mentoni, in ki je ob času nesreče bil v bližini, se je ob pogledu na brata onesvestil ter padel z viška s čelom na tla, kakor od kapi zadet. Le hitri pomoči se je zahvaliti, da ni umrl. G. Mentoniju, ki je svojim rojakom, katera so domače žalostne razmere gnale v Ameriko, vedno šel na roko, želimo skorajšnjega okrevanja.

+ Državne podpore. Z Dunaja se nam poroča: Poljedelsko ministrstvo je dovolilo za vodovod v Stari vasi pri Zireh 25% državne podpore, to je 2400 kron. To podporo je ministrstvo izjemoma dovolilo le vsled opetovanih prošenj naših poslancev. Starovaščani so namreč storili napako, da so najprvo zgradili vodovod in potem šele prosili za državno in deželno podporo. — Za vodovod v Podkrajju nad Vipavo je poljedelsko ministrstvo dovolilo običajnih 40% ali 3360 kron. — Za vod-

njak v vaseh Bogo in Griže na Vipavskem je vlada dovolila po 40%, to je 3000 in 4000 kron. — Za vodno napravo v Čevljah je vlada dovolila še 310, skupaj 1364 kron. — Za vodovod Cirknica - Rakek - Unec je vlada dovolila že lansko leto 40%. Sedaj je načrt zakona v finančnem ministru, katero utegne kmalu rešiti to stvar. — Za podaljšanje vodovoda v Vrbi je zagotovljena podpora. — Tudi uravnava vipavskih vodâ utegne biti v doglednem času zagotovljena. Dvorni svetnik Markus v poljedelskem ministru je odobril načrt in proračun. Oba je poljedelsko ministrstvo dne 11. t. m. predložilo ministru za javna dela, da z ozirom na ogromne stroške v okroglem znesku 1,160.000 kron tudi dovoli primeren prispevek. Preden pa bode poljedelsko ministrstvo dovolilo za uravnavo vipavskih voda primeren prispevek, ki bode v najugodnejšem slučaju iznašal 50%, bodo morali udeleženci in deželni zbor zagotoviti svoje deleže. — Dalje je za novo cesto od Postojne do Podkrajja ministrstvo za javna dela predlagalo fin. ministru 60% državne podpore. Ker pa sta bila izdelana dva različna proračuna, prvi s svoto nad 400.000 kron, drugi pa z okroglo svoto 270.000, je dobila deželna vlada nalog, naj predloži drug proračun, na podlagi katerega osrednja vlada dovoli drž. prispevek. — Tudi za gozdno cesto za vasi Bač, Suha Reber itd. v občini Knežak je vlada dovolila 20.000 kron podpore. Dalje je poslanec Žitnik posredoval za primerno državno podporo k zgradbenim stroškom okrajne ceste od Begunj nad Cirknico do Sv. Vida. Stroški so proračunjeni na 128.000 kron. Ker so že sedaj izčrpani cestni krediti za bodoče leto, utegne vlada pozneje tudi za to cesto dovoliti primeren znesek. To kratko poročilo pa je dokaz, da tudi Kranjska ni pozabljena.

Slovenski ABC v podobah. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Prav lična in primerna knjižica z živopestrimi podobami in mičnim besedilom za vsako črko alfabeta. Otrokom bo v pravo veselje in lakeh poduk. Cena 80 vin., trdo vezana 1 K 20 vin. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Pozor pred mačjo steklino! Sedaj, ko v zadnjem času psi tako popadajo in so bile vgriznjene osebe poslane že v Pasteurjev zavod na Dunaj, ni izključeno, da bi tudi kaka mačka ne prišla v dotiko s takim psom. Ker je pa, kakor znano, mačja steklina mnogo nevarnejša od pasje, se občinsivo resno opozarja, da vsak sumljiv pojav, odnosno morebitni popad ali sumljivo opraskanje mačke takoj naznani pristojnemu oblastvu, žival samo pa naj se toliko časa zapre, dokler se ne ukrene potrebnega.

Ben Hur. (Svetovna knjižnica.) Roman iz Kristusovih časov. Angleški spisal Ludvig Wallace. (Poslovenil Podravski.) 2. izdaja. Svetovnoznan roman, ki je izšel pravkar v drugi izdaji, pač ni posebič treba priporočati, saj slovi povsod, koder se ceni lepa knjiga, in tudi na Slovenskem si je Ben Hur pridobil v vseh krogih vnetih prijateljev - čestilcev, vendar ne bo odveč, če opozorimo na božični čas — ravno primerno ozadje za to delo. Življenje Gospodovo nam od rojstva do smrti v tem romanu živo stopa pred oči, poganstvo se nam opisuje v vsem svojem zunanem blešku, notranji trhlosti in hrepenjenju po odrešitvi, osebe so vse mojstrsko opisane in kar

zlasti povzdiguje to povest, dejanje je dramatiško-živo in zanimivo. Lepšega berila in darila za Božič si ne moremo želeti kot Ben Hurja; v odrasli mladini bo vzbudil in ohranil zavest lepote krščanstva in globoke misli njegove so velike vzgojilne vrednosti. Cena za vezano knjigo 4 K 50 vin. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Svoji k svojim! Tujec čuti resno voljo Slovenca, da se hoče osvoboditi na gospodarskem polju tujega jarma. Tuje zavarovalnice napenjajo vse moči, da bi se obdržale v svojih postojankah, katere so si priborile po nevednosti naših ljudi. V zadnjem času vsiljujejo brez vsake pogodbe, brez vsakega naročila nova zavarovanja, in ako dotičnik ne uvidi lokavosti in sprejme policio, ne da bi jo takoj vrnil, je vjet za nadaljnih deset, tudi 20 let, in to je narodni greh osobito v sedanjem času, ko so gam še naše krvne žrtve v živem spominu. Tako dela »Konkordija«, kakor Graška, Francosko-ogrška, kakor »Feniks« itd. Naš domač zavod jamči za vsako nesrečo vsled požara, zatorej, zavedni Slovenci, zavedajte se pri vsaki priliki: Svoji k svojim!

Svobodomiselnim učiteljem za božične tičice! Eden najstrastnejših bojevnikov za »svobodno šolo« in »svoboden zakon« med Čehi je vodja svobodomiselcev dr. Bartošek, kateri odlaga svoje neslanosti tudi v slovensko pisani »Svobodni Misli«. Kako razširja ta klaverni moč tudi v dejanju »svoboden zakon«, in ugonablja krščansko družino, o tem pove »Pozorovatel« v Kremsiru sledeče: V Blovicu, mestecu pri Plznu je živel nek pek, ki je bil visoko čislán in obče spoštovan. Njegova obrt je cvetela, in imel je lastno hišo. Njegova delavna soproga ga je podpirala, fletni otročki so mu lepšali življenje. Zadovoljno in srečno so živeli v tej družini. Kar pa pride dr. Bartošek za koncipijenta k tamošnjemu odvetniku dr. Brezina, in se nastani pri peku. Voditelj svobodomiselcev je v kratkem času uničil popolnoma njegovo družinsko srečo. Na kak način, si lahko vsakdo sam misli. Upamo, da bodo širitelji svobodomiseltva tudi ta resničen dogodek pri iskanju naročnikov »Svobodne Misli« ljudem povedali! »Učiteljski Tovariš« in »Notranjec« naj to vest, ki jo posnamemo iz dunajske »Reichsposte« kmalu priobčita.

O trgovski pogodbi s Srbijo se je široko ustil letošnji brezpomembni »Notranjec«, izdajavši sebe za edinega branitelja kmetijskega stanu v naši državi. Toda liberalna gospoda okoli »Notranjca« se je silno razgalila, ko je imela dne 6. grudnia v »Mestnem domu« v Ljubljani svoj shod. Strme se je slišala resolucija, čitana od dr. Žerjava, kateri ima poleg sila učenega živnozdravnika Ribnikarja glavno besedo pri »Notranjcu«. Dobesedno se glasi dotična resolucija: »razburjenje srbskega naroda naj pomiri Avstro-Ogrska s tem, da Srbiji zagotovi popolnoma svoboden razvoj, osobito na gospodarskem polju, s tako izpeljano prometno zvezo z jadransko obalo, da bo zavarovana proti vsem slučajem. V ta namen naj se ne straši niti teritorijelnih prememb v korist Srbije, oziroma Črni gori. To more storiti vlada tem lažje, ker je takojšnje pomirjenje absoluten pogoj prospehu naše industrije, a tudi za agrarne interese prometna zveza Srbije z morjem neprecenljive važnosti.« Tako?! Avstrija naj zagotovi popolnoma svoboden razvoj, osobito na gospodarskem polju Srbiji! Čemu se pa repenčite venomer radi trgovske pogodbe, vi dični Hohenblumovci? Zares, ni je večje ljubezni do kmeta od one, ki jo imajo take vrste »agrarci«. Pričakujemo zato, da se bodo še čvrsteje metala na popirju polena posl. S. L. S.

Po volitvi. Z Notranjskega se nam poroča: Radovedni smo bili, kakšno stališče bodo

zavzeli stanovski tovariši kandidata S. L. S. gospoda nadučitelja Ravnikarja ob volitvi. Tu seveda ne mislimo na krščansko-misleče učiteljstvo, ki je bilo veselo, da se kandidira tudi eden iz njihovega stanu in je storilo vsepovsod svojo dolžnost. Občudovati pa smo morali velikansko skromnost in ponižnost onih tovarišev, ki povdarjajo vedno svojo stanovsko zavest in kolegialnost, a so se na dan volitve poskrili kakor boječi zajci v svoje sobe. Korajžno, kakor petelin na gnoju, pa so se vedli oni z blaznim svobodomiselnostvom in brezprimernim sovraštvom do krščanske vere prepojeni mladiči. Tako se nam poroča, da je skakal in podpisoval glasovnice za kandidata brezbožne socialne demokracije posebno učitelj Kobal iz Dolenje vasi pri Senožečah. Uspeh njegovega truda je bil podoben skoro ničli, ker samostojno in razsodno mislečim možem se stidi naduta ošabnost brezverskih vzgojevalcev. Za Kobala bi bilo pač bolje, da bi skrbel, da ne bodo starši primorani pridržati otrok doma radi njegovega učiteljskega stanu prav nič primerne obnašanja po raznih gostilnah in njegovih govorov, kateri prav nič ne dokazujejo, da bi bil sposoben vzgajati mladino pravno-versko, kakor je prisegel. Sicer pa opozarjamo v senožeški župniji merodajne činitele, naj nikar nimajo zavezanih očij glede tega učitelja, ker čudna poročila dohajajo iz ondotnih krajev.

Duhovniške spremembe na Kranjskem. Župnija Kropa je podeljena vč. g. Valentinu Oblaku, župniku v Ribnem. Č. g. Franc Vovko, kaplan v Starem trgu pri Ložu je premeščen kot kaplan v Št. nad Ljubljano.

Premeščenja duhovščine v tržaški škofiji. Č. g. Zega Sigismund je imenovan za ekspozita v Gradinje. Č. g. Hugo Mihael gre za ekspozita v Podgrad, č. g. Marinčič Ignac pa za kooperatorja v Hrušico. Halat Luka je imenovan kaplan v Lovrani. Č. g. Šebesta Anton bo excurrando oskrboval župnijo sv. Križ. Č. g. Josip Mandič pojde iz Lovrane za kaplana v Oprtalj. Č. g. Ivan Kynčl, ekspozit na Barki, gre za župeupravitelja v Zamask.

Smrtna kosa. Umrli je v Zamasku v Istri ondotni župnik vč. g. Ante Ragusin. Pokojnik je svoj čas upravljal župnijo Grožnjan in se kot tak izkazal za izvrstnega administratorja cerkvenega premoženja. Ljubil je svoj narod in zanj veliko pretrpel. N. v m. p.!

Občudovanja vredno zavednost je pokazal starček s Hrušice pri Jesenicah, ki je v 90. letu, pa je prišel volit in oddal svoj glas za kandidata S. L. S. Ta mož je Matevž Smolej, Korenc. Zasluži, da se njegovo ime zapiše javno in se mož pokaže kot zgled vsem tistim mlačnežem, ki so doma za pečjo ostali. Takih mož sme biti S. L. S. po vsi pravici vesela. Prišel je na volišče iz lastnega nagiba, demonstrirat za krščanska načela kot katoliški mož! — Tudi s Poljan pri Ribnici se poroča o 82-letnem osivelem starčku, ki se ni strašil poldrugo uro oddaljenega pota na volišče, da pokaže svoje krščansko prepričanje in izpolni svojo dolžnost. Na take vrle, značajne može sme biti S. L. S. ponosna.

Ožja volitev v Ljubljani. Kakor je bilo pričakovati je zmagal v soboto, 19. t. m. v splošni skupini ljubljanski oficijelni kandidat liberalne stranke za deželni zbor, g. Josip Turk. Dobil je 1832 glasov, njegov protikandidat rudečkar Kristan je dobil 1364 glasov.

V mestni skupini ljubljanski sta zmagala liberalca dr. Oražen in velježec Knez. S. L. S. se volitev ni udeležila.

Gorenjske novice.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g **Podbrezje.** Pretečeno nedeljo smo pri nas ustanovili »slov. kat. izobraževalno društvo« za faro Podbrezje. Može so bili vedno v taboru S. L. S. in so to kazali posebno ob volitvah. Z zanimanjem so poslušali na usta-

snemati. Imeli so dolge pot izpod Možakle sem, a prišli so vsi polnoštevilno, do zadnjega moža. Njih zavednost, da delajo za stranko, je občudovanja vredna. Če bi bili vsi naši ljudje tako vestno opravili svoje dolžnost, bi bilo število naših glasov še veliko večje. Pohvaliti moramo volivce iz Zg. Radovne, ki jih ni oplašila dolga pot, ne izguba časa, da so prišli volit našega kandidata. Čast njim in vsem, ki so prišli glasovat za S. L. S., drugim pa želimo za prihodnost več zavednosti. Se

Kaj li sveti angelci iz raja
nam tako sladko pojo nocoj?
Dete božje iz nebes prihaja
pa prinaša Božič nam s seboj!

novnem shodu g. J. Ermana, ki je govoril o potrebi organizacije tudi pri nas; vpisalo se je takoj nad 50 udov. Naj se društvo veselo razcvita.

g **Gorje.** Volitve v deželni zbor so se izvršile prav mirno. Kandidat S. L. S., župnik Piber, je dobil 263 glasov. Imeli smo to pot srečo, da smo videli nastop socialnih demokratov pri volitvah. Sicer ne maramo dosti za ljudi te baže, a kar je dobrega na nasprotniku, to moramo pohvaliti in v prihodnje tudi po-

to moramo povedati, da nam socialni demokratje s svojo nemškutarijo niso posebno imponirali. Žalostno in sramotno, da se Slovenec na slovenski zemlji s svojimi rojaki nemški pogovarja. Tolažimo se s tem, da je slovenski jezik prelep za umazana socialno-demokratska usta.

g **Breznica.** Izobraževalno društvo na Breznici je priredilo dne 22. novembra lep zabavni večer. Tamburanje in petje pod vodstvom tukajšnjega organista je uspelo zelo

dovoljno. Potem se pa brezniški mladeniči pokazali svoje zmožnosti v igri »Spoštuj očeta!« Vprvič šele so uprizorili na Breznici to igro, a posrečila se jim je tako, da človek ne bi bil pričakoval. Značaj so posamezni igralci popolnoma prilagodili značaju oseb, katere so predstavljali. Iz cele predstave je povzeli to, da so igralci temeljito proučili svoje vloge ter se vživili vanje. Zato so pa tudi svojo nalogo izvršili tako častno, da so s svojimi nastopi gledalce kar očarali. Bolj resno

nji rojak veleč. g. mounsignor Tomo Zupan. Poleg domačih gg. duhovnikov se je udeležil pogreba tudi vnuk rajnega Jožefa, č. g. Janko Pogačar. — Rajni je bil blažega, pa vedno veselega značaja, zelo priljubljen in spoštovan pri svojih rojakih, kar je pokazala tudi obilna udeležba pri pogrebu. Svetila mu večna luč!

g Bohlinska Srednja Vas. Volitev so se udeležili naši občani v naravnost ogromnem številu. Kljub nujnim opravkom, zlasti delu v

še tisti, ki doslej še niste člani. Tu vam nudijo obilno prilike za izobrazbo in razvedrilo raznovrstna predavanja, časopisi, bogata knjižnica, petje, igre itd. Časi, ko je človek mislil, da je najbolj srečen, če more živeti lepo v miru v kakem kotu sam zase in tam uživati na tihem sam svojo srečo, so minuli, kakor vidite. Sebičnemu liberalizmu je odklenkalo pri nas, hvala Bogu, enkrat za vselej. Dandanes more biti srečen in more napredovati s časom le tisti, kdor živi vedno v tesnem stiku z drugimi, kdor živi v društvu!

g Medija-Izlake. Predavanje mlekarske zadruge v Mediji-Izlake, katero se je vršilo v nedeljo, 13. decembra, ob 2. uri popoldan v gostilni g. Učakarja, je bilo nepričakovano lepo obiskano. Udeležili so se skoraj vsi naše mlekarske zadruge, ki jih je čez 80, pa tudi neudje, tako da nas je bilo lepo število razvednih poslušalcev. Predavanje otvoril gosp. nadučitelj Lužar in opozori udeležence, da naj dobro poslušajo današnje predavanje. Nato g. Ant. Drešček, vodja sirarne, v krasnih in jednatih besedah govori o stanju takajšnje mlekarske zadruge, katera ne odgovarja glede prostora sedanjim modernim zahtevam. Zato je predlagal g. Drešček, da bi se čimprej pričela graditi nova mlekarska stavba, s katerim predlogom so bili splošno zadovoljni vsi udje. A obrazložil nam je tudi, kako povzdigniti živinorejo in njeno mlečnost ter podučil nas, kako je potrebna snažnost, svetloba in zrak v hlevih. Zato le naprej po začetni poti!

g Bled. Ker je deželna vlada pravila za združno bolniško blagajno za obrtne pomočnike za Bled in okolico potrdila, se poslovanje v kratkem prične. V nedeljo imata odbora zadruge in bolniške blagajne sejo, kjer se še podrobno določijo. Torej zopet en korak naprej v združnem smislu.

g Izpod Triglava. Žalostna smrt. Dne 10. t. m. ob 4. zjutraj se je podal Andrej Komac (Mota) iz Trente št. 15, lovski in c. kr. gozdni čuvaj, občežnani gorski vodnik, ki je stopil nad stokrat sivemu Triglavu na glavo, iz Trente čez Veršec v Kranjskogoro po svojih opravkih; pa kakor se je dogladlo, ni došel v Kranjskogoro. — Pred odhodom od doma je javil družini, da se vrne najbrže že isti večer iz Kranjskegore domov v Trento. V noči od 10. na 11. t. m. je v Trenti močno snežilo, ravno tako tudi ves dan v petek, 11. t. m. je šel tukajšnji posetnik Anton Tožbar po domače Špič, ob 5. uri zjutraj na prošnjo žene Andreja Komaca, istemu naproti, a ga ni srečal; šel je celo v Kranjskogoro poizvedovat po njem, toda tam ga ni nihče videl. Antonu Tožbaru je bilo sedaj jasno, da je zginil Andrej Komac na poti iz Trente v Kranjskogoro ter slutil nesrečo. Tožbar se je vrnil še isti dan iz Kranjskegore po zelo sneženi poti. Isti večer se je potrebno ukrenilo, da se je podalo v soboto zjutraj 16 mož iskat pogrešanega A. Komaca, ki so ga res našli mrtvega pod smrekami na trati blizu poti v kraju »Hudaravna«, nedaleč od prelaza »Moistrovka«. Zločin je izključen, ker ponesrečen Komac je imel le majhno nezadno rano na desnem licu, pod skranjo, najbrže vsled padca. Skoraj gotovo mu je prišlo slabo, krenil je nekoliko v stran, da bi se odpočil na lepem prostoru v zavetju smrek, toda tam mu je nezprosna smrt pretrgala nit življenja in ga preselila v večnost. Pač žalostna smrt! Res ne vemo ne ure ne dneva, zato bodimo vedno pripravljene, ker kakor tat ponoči pride smrt, ko človek morda najmanj misli. Nagle in neprevižene smrti, reši nas, Gospod! — Pokopan je bil dne 14. decembra. Naj v miru počiva!

g Iz Duplice se nam pše: dne 11. t. m. se je pri nas z onstran mosta obesil Janez Vid-

Kdo se v gorko
ne zavije,
ko nam zemljo
sneg pokrije?
Zima zmrzavka,
to je čmeren čas,
glejte, še pod kučmo
mi je mraz.

Toda kaj mi
mraz je mar,
ko je v vasi
Božič gospodar,
Božič vsako leto nov? —
Jaz mu smrečico
pripeljem,
on obesil nanjo bo
darov.

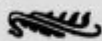
uloge so igrali s tako ginljivo resnobo, da se gledalcem tuptam privabili celo kako solzo v oči, splošno pa so občinstvo popolnoma zadovoljili. Čast takim igralcem! Pričakujemo, da brezniški mladeniči zopet kmalu pokažejo svoje zmožnosti.

g Breznica. Dne 14. t. m. je bil pokopan na Breznici Jožef Pogačar, brat rajnega škofa Krizostoma. Rodil se je v Vrbi dne 23. marca 1818. Dosegel je torej nenavadno visoko starost — blizu 91 let. Pogreb je vodil tukajš-

gorah so ostali doma in šli volit. Vseh 453 glasov je bilo oddanih za našega kandidata in ni eden ni bil neveljaven. Volitve so se vršile v prostorni dvorani novega »Občinskega doma«. Takoj prvič se je čula enoglasna pohvalna sodba o novi hiši, posebno o dvorani, ki je za take namene res kot nalašč. — Pretekli teden je padlo za kakih 40 cm snega. — Na Novo leto popoldne se vrši II. redni občini zbor izobraževalnega društva »Savica«. Pridite vsi udje! Obenem je prilika, da se vpišete

mar, po domače Kebrov Janez. Mladenič je bil star 33 let ter jako nadarjen. Pri vojakin je bil četovodja, v pisavi in branju je bil dobro izurjen. Zali Bog, da je imel dve napaki: nil je prerad žganje in bral liberalne časopise. Da je bil pijanec, je bil glavni vzrok ta, ker ga je lastni oče kaj rad jemal še kot otroka s seboj v gostilne, katere je redno vsaki dan kolikortoliko obiskoval. So očetje, ki nikakor nočejo uvideti, da jim njih lastni sinovi rastejo preko glav le vsled tega, ker jih v prerani mladosti vadijo v žganjepitju, po žganjepitju pa pridejo liberalni časopisi, po teh pa nevera ali verska mlačnost, iz katere izvira mnogokrat obup in samoumor. Naša mala naselbina, ki šteje komaj 15 hiš, ima kar dve gostilni. Koliko nesreč izvira vsled preoblate pijače, si lahko vsakdo sam misli. Varujmo se največlega zla, ki nas uničuje — žganjepitja!

g Z Brda. Katol. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 27. decembra, v proslavo trojnega jubileja igro s petjem in deklamacijami. Tedaj, prijatelji lepe zabave, vsi na Brdo dne 27. decembra, da se bote lahko tudi pošteno nasmejali, zato bota poskrbela »Kmet in fotograf«.

Dolenjske novice.

Iz raznih krajev Dolenjske.

Toplice. Po volitvah. V naši občini, ki obsega dve fari: Toplice in Soteska, je dosegel kandidat naše edine prave, Slovenske Ljudske Stranke, ogromno večino 194 glasov. Vsa čast vrlim možem, ki so prišli volit in so složno oddali glasovnice z napisom Martin Matjašič, župan v Rosalnicah pri Metliki! V slogi je moč. Če se pa glasovi cepijo, je to znamenje nezrelosti in trme, zraven se utegne pa še zgoditi, da noben kandidat ne dobi večine glasov in je treba še enkrat priti k volitvi. Može se tudi zaradi tega radi prišli volit priporočenca Ljudske Stranke, da so ji skazali hvaležnost in zaupanje, ker so njeni poslanci, na čelu jim dr. Šusteršič, dosegli državno podporo kranjski deželi 500.000 kron in so kmetovalci dobili krmo po nižini ceni. Naša občina je dobila tri vagone. Da bi le še dva dobili, pa smo dobri. Vse skupaj je bilo odanih pri nas 247 glasovnic, toda dve sta bili prazni, brez napisov. Morda tista dva nista vedela, da se mora na glasovnici na sprednji strani, kjer je pečat okrajnega glavarstva, zapisati ime poslanca in kraj, kjer stanuje. Zakaj pa nista vprašala tu ali tam? Škoda za pot iz daljne vasi za prazen nič. En volivec je volil »Štemburja« iz Kandije. Ta volivec je bil že neumen. Štembur se je odločno odpovedal in dal povsod razglasiti, da nikakor ne prevzame poslanstva. Čemu tedaj siliti vanj? To se pravi njega žaliti, ne častiti. Najbolj pa so se tisti izkazali, ki so volili g. Klinca s Polja. Nabralo se je zanj po vseh vaseh in koncéh 48 glasov. Ni znano, je li jih g. Klinc vesel ali ne, to pa vidimo, da se jih ne brani, drugače bi se razsrdil in zakričal: »Družega tepca si izberite, iz mene se ne boste izvali.« Svojim sosedom in udom svoje »Kmečke zveze« bi to lahko dopovedal, čeprav ga potem volijo še topliški liberalci od prvaka g. nadučitelja Matkota noter do Gašperja Gutmana, ki s svojo palčico podpira liberalstvo, da na kup pade. Tudi grajski služabniki so priskočili g. Klincu na pomoč in kmečki »birtje« po bližnjih vaseh, ki nočejo poslušati duhovnov. Pa vse je bilo zaman, ne gre pa ne gre. Dokler se bo g. Klinc vezal z liberalci, se bo opiral na zlomljeno palico in prej bo tekla

Krka nazaj proti Žužemberku, kakor bo on poslanec. G. Klinc, če ste pametni in želite poslanec postati, na našo stran stopite. Potem se znamo zmeniti. Kakor je g. župnik ljudi navduševal in vabil k volitvi, smo pričakovali še večje udeležbe, pa nekaterih ni mogoče spraviti na noge. Grejo v gozde na »furengo« ali pa pravijo: »Brez mene bodo že opravili.« Kaj pa, če bi krščanskemu kandidatu manjkal samo en glas do večine? Kdo bi bil kriv zmagne nasprotnika? Ta, ki se je umaknil volitvi s praznim izgovorom: »Bodo že brez mene opravili.« Kedar je volitev, mora vse zraven, kakor se črna vojska vzdigne, če sili sovražnik v deželo. Mizarski mojster Malovič je na shodu zaupnih mož v Novem mestu g. Klinca zagovarjal, češ, da je privrženec Slovenske Ljudske Stranke. Zdej je pa resnica na dan prišla, glasovi pristnih liberalcev pričajo, da je g. Klinc istega mišljenja. Kako pravi že stara prislovica o »glihi«?

Župna cerkev v Leskovcu. Letos je bila župna in dekanijska cerkev v Leskovcu znotraj prenovljena in poslikana. Dekan g. Frančišek Schweiger je vedel dobiti zadostnih pripomočkov, da se je moglo obsežno delo po njegovih željah res umetniško izvršiti. Slikanje se je poverilo našemu priznanemu cerkvenemu slikarju Antonu Jebačin. — Leskovška župna cerkev je zanimiva stavba. Zidana je bila leta 1500 v gotskem slogu. Zvonik je pa v spodnjih oddelkih skoro gotovo še starejši. Gotska ladja je trodelna; dve vrsti po štiri osmokatnih stropov, ki nosijo gotsko svodjenje, ob delita v tri enako visoke ladje. Starega gotskega visokega prezbiterija ni več, iz neznanih vzrokov so ga podrli v drugi polovici 17. stoletja, sezidali novega enako visokega v baročnem slogu ter postavili v njem leta 1685. mogočen in slikovit lesen baročni oltar. Razen velikega oltarja ima cerkev še dva kamenita baročna oltarja v ladji s slikama Marijinega kronanja in sv. Fabijana in Sebastijana, ki sta delo Herrleinovo, in v rožniviški kapeli poleg prezbiterija, ki jo je ustanovil leta 1668. Herbert grof Auersperg, oltar z rožniviško sliko Metzingerjevo. Cerkev je bila poprej slikana, pa so slikarje pozneje deloma odbili, deloma pobelili. Na visoki notranji steni v prezbiteriju nad slavolokom so se namreč našli neznatni in raztreseni sledovi stare gotske slikarje Marijinega Oznanenja. Po teh opomnjah o cerkvi naš sledi kratek opis, kako se je cerkev na novo poslikala. Prezbiterij je dobil baročnemu slogu in živahnemu oltarju primerno bogato ornamentiko, stene so lahno marmorirane. Poteg tega ste se napravili na stropu v dva že obstoječa stucco-okvirja sliki: Marijino Vnebovzetje in sveti Frančišek prejme Kristusove rane. Steno nad slavolokom je slikar okrasil z veliko skupinsko sliko: sv. Trojica in patroni vseh podružnic leskovške župnije. Te podobe so slikane na presno. Ladja. Pri restavriranju in slikanju starih gotskih cerkva je kaj težko vprašanje, kako naj se cerkev pobarva in kako naj se slogu primerno poslika. To velja zlasti tedaj, če so gotske cerkve, ki so imele poprej vsaj slikano svodovje, pozneje, ko gotske slikarje niso več ugajale, čezinčez pobelili. To se je zgodilo na Kranjskem skoro povsod. Po nekod, n. pr. v župni cerkvi v Radovljici, so našli ob novem slikanju leta 1895. pod beležem stare slikane okraske; treba jih je bilo le kopirati in obnoviti. V Leskovcu pa ni bilo dosti sledov stare slikarje. Le tuintam v ladji se je našlo nekaj ostankov slabe ornamentalne slikarje, ki pa je bila, po slogu okrasov soditi, gotovo iz poznejšega časa, morda celo iz baročne dobe. Zato si je vzel slikar za vzor le splošen značaj, kakor so bile naše gotske cerkve slikane, rastlinske ornamente. Novo in

značilno, hkrati popolnoma izvirno za Kranjsko pa je, da slikar cvetličnih motivov ni skoro nič stiliziral, ampak ohranil kolikor mogoče naravne oblike cvetlic in drugih rastlin. Nekoliko je to poskusil že lani pri slikanju krasno prenovljenega gotskega prezbiterija župne cerkve v Mengšu, letos je pa ta način v Leskovcu dosledno izvedel. Delo je izvrstno uspelo. Ornamenti so naslikani iz kotov svodnih polj, kjer se svodovje pričinja, ob slopih in stenah, ter ob križiščih reber ob sklepnikih. Ker so ladje nizke, ornamenti ne segajo daleč v svodna polja, ampak se drže bolj kotov, da strop ni pretežek in preobložen. Vsi motivi so lepi in živahni. Doslej smo bili vajeni gledati v gotskih prenovljenih cerkvah vedno se ponavljajoče, strogo stilizirane cvetlične ornamente, v Leskovcu pa je slikar zbral celo vrsto raznih oblik. Naslikanih je okrog 200 cvetličnih motivov, tako da gledamo krasne primere flore z vrta, polja in gozda. Čeprav je toliko mnogovrstnosti, je vendar vse skupaj tako lepo umerjeno, da se kar čudiš dobrodejnemu celotnemu utisu in prelepi živahnosti pa skrbni tehniki in izvršitvi posameznosti. Barve so krepke in žive, kolikor mogoče v obče le primarne in sekundarne, kar se izvrstno poda na skoro belem temeljnem tonu svodovja. Rebra so pobarvana gorko in nežno svetlosivo, njihovi robovi pa so v ozkih progah pozlačeni. Stene nimajo ornamentov, barvane so nekoliko temnejše kot strop. Cerkev je radi tega vesela in jasna, kar popolnoma odgovarja in je edino primerno zgodovinski tradiciji o naših večjih gotskih cerkvah. Po mojem mnenju je leskovška gotska ladja glede poslikanja med najlepšimi na Kranjskem, morda celo najlepša. J. D.

d Radovica pri Metliki. 8. decembra so imela tukajšnja dekleta iz Marijine družbe pri slovesni sv. maši skupno sv. obhajilo. Popoldne je bilo na novo sprejetih 12 deklet ter 5 fantov. Tudi fantje, člani Marijine družbe, niso hoteli zaostati, zato so imeli 13. decembra sv. mašo s skupnim sv. obhajilom. — Dne 9. decembra se je ponesrečil posestnik v Bojanji vasi, Molek Janez, št. 35. Šel je v vinograd beko obrezovat za trte. Padel je na tla in se na en kol pri trti predrl črez stegno na nogi in v trebuh. Zvečer je bil s sv. zakramenti previden; drugi dan so ga odpeljali v bolnišnico in tam je umrl. Bil je cerkveni ključar podružnice sv. Marijete v Bojanji vasi. Trpel je velike bolečine. Večna luč naj mu sveti!

— **Iz Loškega potoka.** Tako lepih mirnih volitev pa še nismo imeli kot so bile zadnje. Vedno brezuspešno nasprotno zaganjanje se je tudi pri nas poleglo, vsaj na videz in v javnosti. I kaj pa čemo, če ne gre, pa ne gre. Tako lepe številke še ni pokazala naša župnija za S. L. S. In če pomislimo da je veliko število naših mož in fantov v tujini, da vsled zelo pomankljivega imenika veliko upravičenih volivcev ni dobilo glasovnice in da se jih mnogo ni hotelo pokazati pri volitvi, ker se še ne morejo sprijazniti z S. L. S. potem je ta številka 198 še pomembnejša in lepša. Malo zmede je začetkom napravil odbornik, ki bi bil moral kot izvoljen pooblaščenec biti navzoč pri volivni komisiji, pa je moral ravno ta dan v Trst s prečihi, — je ravno najbolj kazalo. Občinski svetovalec Dednarjev oče so se že v svojem srcu razveselili, oh sedaj pa volitve ne bo!! Mnogoštevilne volivce so kar domov poganjali, ko so klicali v svetem navdušenju s pretresljivim glasom: Oh kar domov pojte, danes ne bo volitve! Malo nerodno se jim je videlo, da toliko mož voli, kar Dednarjev Jakob na noben način no-

čejo. G. komisar si je kmalu pomagal tudi brez onega odbornika in volitev se je v redu vršila Predsednik šol. sveta, obč. svetovalec, zvest bravec „Slov. Naroda“ itd., itd., kar bo vse Dednarjev oče, pa da pride do tako blodnje misli! Oh naka! Čast pa vrlim Travnčanom volivcem, ki so se otrsli raznih kričavih jerebov in volili po svojem prepričanju. Le pogumno na plan!

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Vipavska inteligenca se sramuje priti k predstavam Marijine družbe in sicer za to, ker so na Miklavžev večer parkeljni raztrgali »Notranjca«. Kaj pa more Marijina družba zato, če še hudiči v peklju ne marajo za laži, ki so v »Notranjcu«. Tu je pokazala inteligenca svojo barvo. — Vipavska »mulpatrija« se zovejo oni inteligentni liberalni ljudje, ki po polnoči odpeljejo živinče iz hleva, brez vednosti gospodarja; pri drugem gospodarju pa odnesejo voz precej daleč od hiše, da ropotal ni, in zbudil ljudi, ter si privoščijo špas, da so napregli ubogo mulo v voz, ter se peljejo »nobl« po trgu, v svitu polne lune, pretepajoč ubogo žival neusmiljeno s palicami, »ženit« se v bližino vas. Te neusmiljene inteligentne svate je žandarmerija že izsledila. In s takimi ljudmi naj bi se mi družili? Ne boš Jaka!

n Ustije. Piše se nam: Zadnja novica je posebno zbudila naše liberalce, zlasti zaradi »večerje«. Govorilo se je res tako in plačana je bila tudi seče, ko je »Domoljub« podrezal. No, večerja je stala 26 K za 14 oseb, plačalo jih je 12, torej pride na osebo 2 K 16 v, dovolj za take, ki še za sol nimajo. — »Gašper! Ali veš kaj novega?« »Nič.« »Ali ne veš, kaj se je zgodilo na Ustiji 14. t. m.? Le poslušaj: Nobenega liberalca ni bilo na volišče!« »Zakaj ne?« »Zaradi sramote! Prej so se vedno bahali, da je in bo povsod liberalna zmaga. Pa to ni res! Pokazalo se je sedaj in mesec februarja. Prikorakala je res na volišče takrat nekaka liberalna armada. Oj groza! Ali veš, koliko jih je bilo? Skupaj jih je bilo — osem! — po pravici ena največjih armad na svetu! In ti armadi na čelu so bili po en stotnik, en poročnik in en nadporočnik.« »Kaj potem?« »Protestirali so v imenu armade zaradi svoje zamude! Stotnik se postavi pred volivno komisijo in pravi: »Protestiram proti temu, ker smo zamudili!« Komisija pa je njegov protest odklonila. Postali so rudeči ko puran, šli so iz volišča žalostni, potrti, kakor da bi koga izmed svojih spremljali k pogrebu. Kaj čuda potem, da po taki nesreči ni bilo nobenega voditelja pri zadnji volitvi.« »Gašper! imaš kaj veselo srce?« »Ne!« »Jaz sem pa tako vesel, da bi kar zakuhal!« »Zakaj?« »Zato, ker je Port Artur padel in z njim liberalna trdnjava in armada! Hej liberalizem, kje je tvoja zmaga? Povem ti samo to: da bo prišel čas, in je že zdaj, ko bo stopil mož S. L. S. na krmlino in bo vzel metlo v roke ter z njo pometel vse liberalne smeti. — Volivci S. L. S., kateri imate kaj smisla za krščanska načela, vstanite in stopite na noge, da bo vendar enkrat naša obč. Ustije se imenovala katoliška občina! Po hribih se dela dan, na Ustji žari, bratje le ven na plan, združimo se vsi! — Volivec.

Idrijske novice.

n Zadnja volitev za deželni zbor je pretekla mirno, skoro bi dejali premirno z naše strani, ker je manjkalo agitacije. Naši ljudje so

mislili: par glasov več ali manj, od teh ni odvisen izid volitev; saj je zmaga že tako na naši strani. Zato smo dobili manj glasov, kakor je bilo pričakovati. Bodo pa naši somišljeniki takrat nastopili, ko bo šlo za res — pri občinski volitvi.

n Občinski tajnik g. Novak je povsod liberalce, bedisi v službi, bodisi izven službe. Toda njegovo politikovanje v službi obsojajo ljudje. Tako so se dne 14. decembra jezili nad njim, ker je, ko je prišel občinstvu povedati število glasov, vmešaval svoje opazke, češ, kako je Idrija napredna in kako so klerikalci nazadovali.

n Obrojen je bil rudar Balant iz Idrije pri ljubljanskem deželnem sodišču na 10 K globe, ker je vrgel kamen, da bi izzivače pregnal. Zgodilo se je to ob priliki idrijskih demonstracij proti nemškim napisom. Takrat je bil barvan tudi napis pri Jožefovi jami, ker je v oskrbi »klerikalnega« nadoskrbnika g. Pencota. Ta je postavil čuvaja. Trije liberalci so ponoči prišli mimo in eden je vrgel kamenček proti straži. Ta pa je hotel pokazati, da čuje, in da bi preplašil nemirneža, je vrgel kamen, ki pa ni nikogar zadel. Rudniška direkcija naj bi se potegnila za svojega rudarja, ki ga drzavno pravdnitvo preganja zato, ker vestno vrši svojo dolžnost.

n Otroci imajo še vedno ruske. Dobro bi bilo, da bi se šolski poduk za nekaj časa prekinil.

n Iz Žirov. Pet naših Sokolov, ki so izživeli, oziroma dejansko napadli naše mladence, je že dobilo svojo kazen Eden bo sedel tri dni, eden je dobil zapora en teden z enim postom in trdim ležiščem, eden 24 ur zapora in 10 K kazni, eden ravnotako, eden 48 ur zapora. Kar ste torej storili Martinu Šubicu, to se vam brido otepa. Omenjamo stvar zato, da svet izve, koliko je vredna tista »izobrazba«, na katero hočejo biti zlasti žirovski Sokoli tako ponosni. Izobrazba brez verskega temelja vzgaja suroveže. Dokaz zato je dejstvo, ki smo ga navedli. Sokole je zagovarjal notar Pegan iz Idrije. Za sedaj g. notarija prijateljsko opozorimo, da naj on, kadar stoji kot zagovornik pred sodiščem, zagovarja stvarno ter naj njemu neljubih oseb ne vlačí v razpravo, in dobro premisli, kaj govori. Kaplan Perko mu je sicer zelo neljuba oseba, toda notar Pegan naj ve, da tudi on — dasi notar — stoji pod paragrafom. S tem mu bodi povedano za enkrat dovolj. — Žalostno je, da mora sodišče učiti olike tiste, ki se na vsa usta hvalijo, da se prava olika nahaja le pri njih. Žalostno, toda potrebno. S tem naj se vstvari pri nas potreben mir, da se bomo vsak po svojih močeh, kot svobodni avstrijski državljani, razvijali in hodili dalje po poti pravega napredka.

n Iz Spodnje Idrije. Več zanimivega smo že doživeli pri nas pri fari, kar še nismo povedali v »Domoljubu«. — Naša šolska mladina je kaj lepo proslavila 60letnico našega vladarja; petje, deklamacije, govori in slavnosti primerna igra »Biseri in cekini«, vse se je prav lepo obneslo. — V izobraževalnem društvu smo bili na zabavnem »Miklavževem večeru«. — Na dan Brezmadežnega Spočetja pa so vsi naši telovadci pač najlepše počastili letošnji Marijin in papežev jubilej, ko so pristopili k skupnemu sv. obhajilu. — Tudi na Silvestrov večer se nam še kaj obeta. — Kratko veselje so imeli naši socialisti, ko so pri volitvah dobili pri nas večino. Pa sami vedo, da je bila to le izvanredna sreča, ker je bila vsled slabih potov udeležba od naše strani bolj pičla. Pa jih imamo še veliko mož za seboj razven teh 125, ki so se volitev udeležili, med tem, ko so Štravsovi prišli vsi do zadnjega na volišče. Še naše so hoteli po nepostavnem potu izvabiti na mokraški lim,

Eden je bil celo tako predrzen, da je izvabil nekemu glasovnico na kateri je imel zapisanega Kobja in mu skrivaj zapisal Stravs. To so tista poštena pota, ki peljejo v špekamro. Še marsikaj bi se lahko govorilo, pa za sedaj imamo še potrpljenje. — Mokraško oliko je prav lepo pokazal pred nekaj časa neki socialist v Gor. Kanomlji, kjer je z prav umazanimi priimki psoval poštene kmečke može. Saj pa za delo ni tak, kar kaže, da so mu na dražbi prodali posestvo. Mi si bomo zapomnili mokraško oliko. — Ni še dolgo, ko sem bil po opravlili v Idriji. Pred gostilno pri črnem orlu sta se pogovarjala dva socialista o veri in Bogu. Kar zagledata dva duhovnika, ki sta šla mimo, in potem sta imela dosti govorjenja. Prvi je govoril, da človek nima duše, da ni Boga, da ni Kristusa, da Kristus smo mi ljudje pa brez duše in tako naprej. Drugi pa je ni hotel vseh teh naukov mokraške vere verjeti in je rekel, da je človek vendar nekaj več kakor živina. Nato je rekel prvi, da to je nekaj več pri človeku, da ima v sebi človek nekaj zemlje, nekaj pa vode; človek da segulje, voda in zemlja pa ostane. Lepa vera mokraška je to, kdo naj jo zastopi. Naše kmečko ljudstvo pa si bo zapomnilo te lažniive učenike in ko bodo prišli farbat, jim bo že vedelo povedati v obraz — da so lažnjivi preroki. — V Srednji Kanomlji je umrla v najboljših letih v petek ponoči žena gostilničarja Janeza Močnika. Bila je vzorna gospodinja in pridna krščanska mati. Teško jo bodo pogrešali, ker zapušča več nedoraslih otrok. Naj v miru počiva dobra žena!

Od Pivke.

Volitve v deželni zbor za splošno kurijo so se izvršile, kakor povsod, tako tudi pri nas prav mirno. Udeležba je bila od strani somišljenikov S. L. S. prav obilna. V Slavini je dobil kandidat Ravnihar 156, v Košani 117, v Šmihelu 176, v Zagorju 85, v Št. Petru 205 glasov itd. V Št. Petru bi bilo menda število glasov za 100 glasov gotovo večje, ako bi ne imeli samo eno uro na razpolago za volitev. Za tako veliko občino in ko so vasi precej oddaljene, je ena ura gotovo prekratka. Ko so ob 10. uri zaprli vrata volišča, se je v kratkem nabralo še do 100 volilcev zunaj. V volilni sobi jih je bilo pa toliko, da se je vse trlo in so volili skoro do 12 ure. V prihodnje bo treba tudi za to prositi, da bo časa dovolj na razpolago.

Socialni demokrati so z veliko korajžo nastopili, a sramotno pogoreli. V Št. Petru, kjer je toliko železnih uslužbencev, katere ima Kopač popolnoma za svoje, so spravili 29 glasov skupaj. Pa še k temu številu so jim pomagali nekateri liberalci, katerim »žilica« ni dala, da ne bi pokazali sovraštva do S. L. S.

Najzrelejši politik v Št. Peterski občini je poslal svojega vernega učenca k volitvi. On je mnenja, da dela že 25 let za red in mir v občini. Najbrže je iz same vneme za ljubi mir se dal malo ponorčevati iz priložnosti moža in ga dal . . . voliti. Seveda »politik« sam ni prišel volit, ker premalo nese. Kdo ve ali bo od »Notranjca«, kateremu sedaj dopisuje, kaj bolje plačan: kakor je bil od »Domoljuba«, »Rodoliuba«, »Slovenca«, »Naroda« svoj čas. Če ne bo tu pokazalo, kaj na bolje, bomo pa šli k »Praporju«, »Železničarju« itd. itd. Toda vse samo za red in mir!!

Dvorazrednico v Št. Petru razširijo z novim letom v trirazrednico. Potreba je bila

res velika, ker število otrok je naraslo že čez 200. Na mestu bi bila štirirazrednica s posebnim ozirom na okolico. Dosedaj je bilo pribežališče za dečke, ki so hoteli vstopiti v srednje šole, da so se nekoliko „podprli“ — ljudska šola v Postojini. Pa ta je tudi prenapolnjena in zato tam v Postojini vsakega silijo v meščansko šolo: ali znaš potem kaj ali pa nič, na to se ne gleda — pa tudi na to ne — ali bo otrok še imel veselje do učenja, če se nenadoma tako preobloži z učenjem ali ne.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Z Vrha nad Rovtami. Lepo smo pri nas praznovali 60letnico vladanja našega presvetlega cesarja. 2. decembra ob 10. uri je bila pridiga in sv. maša. Po sv. maši je bil shod v šoli, na katerem je govoril naš državni poslanec Gostinčar. Ker se je imelo pri nas ta dan ustanoviti izobraževalno društvo, je najprvo govoril M. Sušnik, župnik, o namenu izobraževalnega društva. Za njim je poslanec Gostinčar v nad uro trajajočem govoru lepo pojasnil o delovanju in državnem zboru, kaj se je storilo v državnem zboru in kaj se namerava storiti. Govoril je o zavarovanju za starost. Zbrani možje so imeli razne pomisleke. Poslanec Gostinčar je rekel, da bo S. L. S. sklicala v Ljubljani vseslovenski shod kmetov, da se bodo o tej stvari pomenili. Popoldne se je ustanovilo izobraževalno društvo, v katero se je takoj vpisalo precej članov. Mladenci in možje, pogum in po začeti poti naprej!

n Saje so se vnele v erarični hiši, v kateri stanuje magaciner g. Peter Kenda, blizu jame sv. Antona. Zgorela je streha in podstrešje.

V Borovnici ponovi izobraževalno društvo v nedeljo, dne 27. decembra t. l. predstavo „Lurško pastirico“. Začetek ob 3. uri popoldan po krščanskem nauku. Vstopnice k predstavi se dobje 25., 26. in 27. v trgovini g. Ivana Kranjca pred cerkvijo.

Iz raznih krajev.

— **Iz Livka.** Na Livku je začel s 1. decembrom poslovati pismonoša, katerega je izposloval preč. g. državni poslanec dr. Anton Gregorčič. Že pred tremi leti je livško županstvo vložilo pri poštнем ravnateljstvu v Trstu prošnjo za toliko potrebnega pismonoša. Toda rešitve te prošnje ni hotelo biti od nikoder. Šele ko se je na prošnjo g. kurata livškega oglašil v tej zadevi v ministrstvu na Dunaju preč. g. dr. Anton Gregorčič, je poštno ravnateljstvo proučilo lego in razmere obmejnih livških vasij ter po dolgem času na zopetno prošnjo g. poslanca kljub raznim pomislekom vendar vpeljalo pismonoša. Ljudstvo je zelo hvaležno preč. g. državnemu poslancu za izposlovanje pismonoše kateri sedaj raznaša pošiljatve po razsežni livški dolini.

Essen na Nemškem. Naše slovensko rudarsko društvo sv. Barbare jako uspešno deluje. Nedavno smo društveniki kaj slovesno praznovali 60letnico avstrijskega cesarja Franca Jožefa I. A ne samo pri nas, tudi po drugih krajih Nemčije, kjer delajo Slovenci, so ta dan praznovali. Ena želja se je povsod glasila: Bog živi našega presvetlega cesarja še mnogo let! — Dne 18. nov. obhajalo je naše

draštvo desetletnico obstoja. — Nedavno smo imeli novo odborovo volitev. Izvoljeni so bili: predsednik: Anton Marn; podpredsednik: Janez Hočevar; tajnik: Jurij Jazbinšek; namestnik tajnikov: Vincenc Knez; blagajnik: Anton Gale; namestnik blagajnika: Blaž Skalar. Odbornika: Jožef Brečko in Jožef Podbregar. Tukašnji Slovenci bratsko pozdravljamo vse naročnike »Domoljuba« in jim želimo vesele praznike in srečno novo leto!

Ij Božičnica I. in II. mestnega slovenskega otroškega vrta se je vršila 17. t. m. v šolskih prostorih imenovanih zavodov. Obdarovanih je bilo 132 otrok z obleko, obutvijo, igračkami, s pecivom in slaščicami. Da se je zamoglo to veliko število otrok tako bogato obdarovati, podaril je slavni občinski svet ljubljanski 800 K. Vodstvi obeh mestnih otroških vrtev se v imenu staršev obdarovanih otrok najtopleje zahvaljujejo preblag. gospodu županu Ivanu Hribarju in slav. občinskemu svetu za izkazano dobroto.

Ij I. Splošna avstrijska zveza delovodij in industrijalnih uradnikov na Dunaju. Blagajniško poročilo te korporacije za mesec julij, avgust in september, dokazuje, kake uspehe dosega društvo, ki temelji na načelu samopomoči. Društveni fond se je zvišal za 57.083 K, obenem se pa je v tem času izplačalo sorodnikom umrlih članov 16.200 K, invalidnim članom 6232 K, vdovam in sirotam 4775 K in brezslužbenim članom 1900 K. Premoženje je koncem septembra naraslo na 1.646.853 K. Te številke zadostno garantirajo, da bo društvo v stanu v vsakem slučaju izvrševati prevzete dolžnosti; zato se vabijo vsi še neorganizirani tovariši, da vstopijo v društvo, posebno z ozirom na malo članarino 5 K mesečno. S tem je omogočeno vsakemu kolegu, tudi potem, ko stopi v veljavo državno penzijsko zavarovanje, si zaskrbeti zadostno podporo za starost in eventuelne nesposobnosti za delo. Pojasnila daje radevolje osrednje vodstvo I. splošne avstrijske zveze delovodij in industrijalnih uradnikov na Dunaju, III. Erdbergstrasse 48, in društveno vodstvo za Ljubljano in okolico.

Nov poštni urad. Kakor smo že poročali, pričel je s 1. decembrom t. l. v Fari pri Banjaloki poslovati nov poštni urad, ki bo imel zvezo s poštним uradom v Novih selih na Kranjskem na eni strani in s poštним uradom v Brodu na Kolpi (Hrvaško) na drugi strani.

* **»Matica Hrvatska«.** Knjige »Maticе Hrvatske« za leto 1908. se dotiskavajo. Letos izide: A) Redno izdanje: 1. Poslednji Zrinski i Frankopani (str. 328, velika četvorka, ilustrirano). 2. Hrvatsko kolo, naučno-književni izbornik. 3. Stjepan Radić: Današnja finančialna znanost. 4. Ivan Lepušić: Pustolovka (roman). 5. Mickiewicz: Izabrane pjesme. Preveo Iso Velikanović. 6. J. S. Turgenev: Novi rod (roman). Preveo M. Lovrenčević. Teh šest knjig dobje člani M. H. slovenske narodnosti za 4 K. — Poleg tega izda letos »Matica Hrvatska«: B) Izvanredno: 7. Kolo Hrvatskih Umjetnika (Slike). Cena 2 K. 8. Stjepan Kučak: Uljudba prastaroga sveta. Cena 50 vin. 9. Ferdo Šišić: Hrvatska povjest II. (1526—1760). Cena 50 v. 10. Glas »Maticе Hrvatske« III. god. Cena

1 K 50 v. — Uljudno pozivljam gg. ljubljanske člane, da mi skorej pošljejo članarino za leto 1908. v iznosu 4 K. Kdor si hoče omisliti izredno izdanje, naj priloži naročilu še gori označene vsote. — Dobje se tudi okusno vezane knjige in sicer ad A): 1. 3 K; 2. 1 K 60 v.; 3. 1 K 60 v.; 4. 80 vin.; 5. 60 v.; 6. 60 v.; ad B): 1. 40 v.; 2. 40 v.; številki 3. in 4. se ne vežete. — P. n. gg. izvenljubljski člani se prosijo uljudno, da izvolijo poslati svoja naročila izravno upravi »Maticе Hrvatske« v Zagreb. — Fran Podkrajšek, poverjenik »M. H.« za Ljubljano, Resljeva cesta 24.

GOSPODARSKA POVZDIGA PRIMORJA.

Z Dunaja se poroča: Primorski poslanci so bili pri ministrskem predsedniku, da ga vprašajo, kaj vlada misli glede zapričete, a ustavljene akcije za gospodarsko povzdigo Primorja. »Hrv. Korepondenca« poroča, da je baron Bienerth izjavil, da ne bo on niti njegov kabinet oviral izvršitve akcije v povzdigo Dalmacije, Primorja in južne Tirolske. Izdatki, ki so v proračunu predvidjeni v to svrho, se bodo nemudoma namenu primerno uporabili. Primorski poslanci so to izjavo ministrskega predsednika sprejeli z zadovoljstvom.

Kot božično in novoletno darilo za slovenske gospodarje in gospodinjje je pač najprimernejša in, kar je treba povdariti, tudi najcenejša naša jubilejna »Družinska Pratika«, ki jo krasi štiri lepe slike in vsebuje toliko razvedrilnega in koristnega berila, kakor ne noben drugi koledar. »ste. Povsod, koder »Miklavž« ni zadostil tej svoji nalogi, mora kot novoletni dar priti v roke sorodnikom, prijateljem in znancem Pripominjamo še, da se vsakdo podviza z nakupom, dokler je še kaj zaloge. Kdor bi si pa iz kakršnegakoli razloga letos ne mogel več nabaviti te edine naše pratike s podobo sv. Družine na naslovni strani, naj to stori zanesljivo prihodnje leto ter trdno sklene, da se v bodoče ne bo dal premotiti z nobeno drugo pratiko.

Najboljše gosli na svetu ima sedaj češki virtuozi Kubelik. Nedavno je kupil te gosli od izdelavalca gosli Hilla v Londonu za 60 000 K. Gosli so iz l. 1713.

Nagle vremenske izpremembe so često vzrok prehlajenja, na katerem bolehajo pozimi otroci in odrasli. Da se omeji že nastala prehlajenja, se svetuje vporabljeni »Herbabny-jev apneno-železni sirup«. Vrednost tega prsnega sirupa je že desetletja pripoznana od odličnih zdravnikov in profesorjev in obstoji v izredno ugodni sestavi preparata, ki ne samo da razkrajja slez, umiri kašelj in izboljša tek, ampak tudi radi svoje vsebine na železu in lahko se razkrajajočih fosforno-apnenih soleh vpliva tvorno na kri in kosti. — »Herbabny-jev apneno-železni sirup« lahko prenašajo najnežnejši otroci in ga tudi zavoljo okusnosti radi uživajo.

Edina izdelovalnica: Dr. Hellmanova lekarna »zur Barmherzigkeit«, Dunaj VII Kaiserstrasse 73—75.

Novo leto, novo srečo! želimo vsem našim cenj. bralcem k nakupu mnogih koristnih vsakoletnih srečk, katere daje danes na razglasitev v oglasu, znana menjalnica Oton Spitz, Dunaj I.

Občinske volitve na Veliki Dolini. V odbor so izvoljeni: Frigelj Janez, Novoselič Jure, Heimbring Jožef, Borkovič Jožef, Breganski Janez, Novosel Jure, Ciglar Miha, Novosel Martin, Šetinc Martin, Kolin Jožef, Povh Martin, Hribar Ernest, Prah Martin, Kos Štefan, Kumek Jakob, Budič Miha, Novoselič Jure, župnik Gnezda. Odločno nasprotua stranka je volila sama sebe in zraven dobila še en glas.

Steckenpferd- lilijno-mlečno-milo.

778 19

Najmilejše milo za kožo.

Postrežba točna! Nizke cene!

Tek,
zdrav želodec, nobenih slabosti nimamo odkar rabimo Pellerjeve odvajalne Rebarbara kroglice z z. „Elsa-kroglice“ 6 škatljic franco 4 krome. Naročite pri E. V. Pellerju v Stubi, Elsa trg 16 (Hirvatsko).
Elsa.

Kje je jagnje?

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 19. decembra:				
8	27	73	83	54.
Linc, 19. decembra:				
28	57	14	21	6.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 24. dec. 1908.

Pšenica, domača	25.—
Rž	19.—
Oves	18.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	17—18.—
Ječmen	17.—
Fižol, koks	28.—
Fižol, mandalon	26.—
Fižol, ribenčan	26.—

Ura z verižico
za samo K 2.—
Vseled nakupa velike zaloge ur, razpošila železjska tovarna: 1 prekrasno poslačeno, 36 ur idučo precizsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2.—, kakor tudi s štetim pis-menim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 5.—, 5 kosov K 9.—. Pošilja proti povzetju prukošlezijska izvoz. tvrdka
A. Gelb, Krakov 340.
Za neugsajšo. denar nazaj.

FR. ŠEVČIK, puškar
v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.
2049 Cenin na zahtevno zastoj. 20—16

K 515.000
glavni dobitek
15 vsako-
letnih **15**
žrebanj
pri nakupu šest, go-tovo izžrebanih orig. srečk, ki se vedno zopet lahko prodajo.
6 orig. srečk:
1 avstr. rdeč. križa
1 ital. rdečega križa
1 ogersk. rdeč. križa
1 basilika „Dombau“
1 srbska drž. tobač.
Josziv „Gutes Herz“
Prihodnji dve žreb-nji
Ze 2. in 15. Jan. 1909.
Vseh 6 orig. srečk za skupno ceno 181 K ali v 36 mesečnih obrokih po 6 K
Ze prvi obrok angotovi igral. praece do vseh originalnih srečk pod oblasto. nadzorstvom.
Cenik žrebanj „Novi dun, Merkur“ zastoj.
Menjalnica OTON SPITZ
Dunaj l., Schotten-ring samo 26. ogel
Gonzagasse. 3364

Vajenca
sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji **Anton Bajec**, umetni trgovski vrtnar v Ljubljani, Karlovska cesta štev. 2, ali pa cvetlični salon Pod trančo. 3283 2—1

Protin revmatizem, trganje, celo najbolj zastarela bolezen se naglo in zanesljivo odpravi z zavijanjem iz rasti. snovi pripravljen. **Kemmel - evaga ojača proti protinu in reumi.** Vsako drgnjenje brez uspeha. Steklenica z navodilom K 6.—. Številna, sijajna priznanja.
Chem. Pharm Laboratorium KARL KEMMEL, Landshut 109, Bavarsko. 2573 26—10

Pozor! 3290
50.000 parov čevljev.
4 pare čevljev za 7 kron.
Vseled nakupa velike za'oge čevljev se prodaja le kratek čas po čudovito nizki ceni. 2 para čevljev za gospode in 2 para damskih na trak z močnimi podplati, močno okovani, z izredno fino usnjato peto, zelo eleg. naj.fas. močni. Velikost v cm. Val 4 pari le 7 K. Pošilja proti povzetju. Zamena dovoljena, tudi denar nazaj.
D. Kessler, izvoz čevljev
Krakov št. 95/331.

Milijoni gospod. in dam rabijo „Feolin“
Vprašajte svojega zdravnika, ni li „Feolin“ najboljšo kozmetično sredstvo za kožo, lasi in zobe! Še tako malo čist obraz in še grše roke postanejo takoj aristokratsko fine in lične z uporabo „Feolina“. „Feolin“ je iz 42 najplemenitejših in svežih zelišč prirejeno angleško milo. Jamčimo, da po uporabi „Feolina“ brez sledu izginejo vsaki izrastki in gube, ogrci, rdečica itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za čiščenje las in njih ohranjenje, preprečuje izpadanje las, plešo in boleznij v glavi. Zavežemo se povrniti denar, če bi kdo ne bil popolnoma zadovoljen s „Feolinom“. Cena kosu K 1, 3 kosu K 2.50, 6 kosov K 4, 12 kosov K 7. Pošilja **M. FEITH** nasl. Dunaj, Mariahilferstrasse št. 45; dobiva se tudi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah monarhije. 2376 4—1

Ženitna ponudba. 3365 1-1
Kmečki sin, dober gospodar, 7000 kren imam v hranilnici, še želim oženiti z dekletom ali udovo, od 25 do 35 let, ki bi imela kmetijo. Ponudba naj se pošilja pod imenom „Srečni kmetovalcalec“, poste restante Trst. Pošta via Stadion.

3198 4—1
Ceniki zastoj. Plačila po dogovoru.
GRAMOFONI
najboljše in najbolj poučno bo-tično darilo.
Aparati od K 20.— višje
plošče „ 1.—
fonografi „ 9.—
valji „ 0.80
12letni obstoj tvrde jasmči za realno postrežbo.
Valerija Kirchner, centrala in razpošiljalnica Dunaj III. Landstr.-Hauptstrasse 5. Mezzanin.

Zahtevajte zasloni
in franko moj veliki ilustrovani cenik z nad 3000 podobami ur, zlat-nine, srebrnine itd.
Prva tovarna ur v Brüxu št. 936 (Češko)
Hanns Konrad c. in kr. dvorni založnik.
Prava švicarska nik. ank.-remon. ura, sistem Roskopf K 5.—, 3 komadi K 14.—. Registr. Adler-Roskopf nik. ank.-rem. ura K 7.—
Prava srebrna rem. u a K 8.40.
Nikak risko! Zamena dovoljena 2622 ali denar nazaj. 30 7

Izgubil se je nekje v Kranju ali okolici **pes bernhardinec** rujave barve. ime: „Jaxon“. Morebitna naznanila na upravnštvo našega lista. 3403 1—1

Mizarskega pomočnika sprejme takoj v službo **Matija Baloh**, mizar na Breznici, p. Žirovnica. Gorenjsko. 3406 2—1

40 do 45 metrov ostanki
barhenta za obleke, flaneli za srajce in bluze, cefirja za obleke, rumburškega platna za perilo, posteljnine (kanafas), vsak ostanek dolg najmanj 4 m, pralen, najboljše vrste, krasni vzorci. Zavoj za poskušnjo 40 do 45 metrov 15 kron. Pošilja proti povzetju 3401 1—1
M. Szraga
tkalnica platna, Nachod, Češko.

Izšel je občeznani Legvartov **Koledar** za **kmetovalca 1909.** 3402 2-1
IV. zelo popolnejši letnik z vsebino:
Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila živinorej, krmljenje goveje živine in prašičev. ::
Mlekarstvo, preiskovanje in boleznij mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjereja. Živinozdravništvo. Vinoreja. Tabele za merjenje lesa. Merjenje lesa. Preračunanje v kile, orale in hektarje. Koledar in še mnogo drugega, v umnem kmetijstvu preko-rstnih navodil. ::
Vežan je letos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1.80, in se naroča pri :: **iv. Bonaču v Ljubljani.** ::
Vseled prihranitve dragega povzetja se :: naj znesek naprej dopošlje. ::

10.000 kron nagrade golobradcem in plešastim.

Prisilni daneski „Mos-balsam“ je prvaročil, da je zrasta brada in lasje tekem 8 dni. — Mladi in stari, gospodje in gospe uporabljaje „Mos-balsam“, da jim zraste brada, obrvi in lasje, ker je utenjaško dokazano, da je „Mos-balsam“ edino sredstvo moderne znanosti, katero tekem 8 do 14 dni vsled pivljanja na brbončice povzroči, da prično lasje takoj rasti. — Neškodljivost je zajamčena.

10.000 kron v gotovini

plačamo golobradcu ali plešastemu ali imajočemu redko lasosje, kateri je brezuspešno uporabljal „Mos-balsam“ šest tednov. Nasa trdimo je edina, koja da tako jamstva Zdravniški opisi in priporočila. Svarimo n u j n e pred ponarejanji. — Poizkus z Vašim „Mos-balsamom“ se je obnesel. Tekom 8 dni je se je pokazala rasti las, in vzlic temu, da so bili lasje svetli in mehki bili so dovolj trdni. Tekom dveh tednov se je razvil domača opravila se sprejme o novem letu. Plača 16 kron. Prednost imajo take, ki znajo nekoliko nemško. — Uprava graščine Hmeljnik pri Novem mestu, Dolensko. 3249 2-2

vila naravna bja brada, in sedaj je bil viden izredni učinek Vašega balzama, I. C. dr. Twerg, Kodanj. — Podpisana priporočam uporabe pristnega, neprekošnjivega dankega „Mos balzama“ vsakomur, kdor želi, da mo zrastejo novi lasje. Ispadali so mi lasje, da so nastajala gola mesta: po Stedenski uporabi Mos-balzama so prišli lasje rasti, postajali so gosti in teški. Gospd. M. C. Andersen, Ny. Vestergade 5, Kodanj. 1 zavoj „Mos“ velja 10 K. — Diskr. pošiljanje proti prepljati ali povzetju. Naroča se pri **največji spec. trgovini na svetu: Mos-Magasinet, Copenhagen 470. Dänemark.**

6 škafov po 25 kg medu

najfinejšega, iztočenega izbornega za čebelno pitanje in zdravilno za uživanje ima naprodaj po K 130 kg **Martin Podlipnik**, posestnik in čebelar, Lipoglav, p. Radna pri Sevnici. 3285 1-1

Proda se posestvo v izmeri 20 oralov, posebno pripravno za živino- sadje- in vinorejo, oddaljeno 1 uro od Slovenske Bistrice na Spodnjem Štajerskem. Poslopja so v dobrem stanu Naslov in ceno pove iz prijaznosti g. Peter Novak, gostilničar v Slovenski Bistrici. 3291 2-1

Priložnostni nakup!
Krasna žepna ura z veržico K 350. 30.000 komadov kupljenih, zaradi tega pošiljam 1 krasno 36 ur idočo (ne 12 ur) „Gloria“ srebrno anker-rem. uro, švic. koleseje z lepo gravir oklopijem, s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebr. veržico natančno idočo iz za K 350. Nadalje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur idočo anker-rem. prve vrste švicarsko uro s pozlačeno veržico za 5 K. Triletno pismo jamstvu za vsako uro. Razpošilja proti povzetju **S. KOHANE, Schweiizer-Uhren-Exporthaus.** 3282 **KRAKOV št. 48.** 1-1 Neštevilno priznanj in donoročil — Za neugajajoče denar nazaj

Lepe, sveže, brezvejne bukove hlode
dolge 1-80 in 2-35 m 2888 5
kupuje po najvišjih cenah
franko kolodvor kupca ali prodajalca
Fran Švigelj
tovarna stolov, Breg, p. Borovnica.

Hamburg-Amerika Linie
Vedaje traja 8 dni
izvirna prilika za polovico
je in ostane
ezajnovajšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnik
Amerika 24.000 ton
Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton
foraj le enkrat vsaj
likor do sedaj veliki parnik z 8-2000 tonami
Nisaniha daje zastopnik
Ljubljana Fr. Seunig.
Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Naročite cenik ur zlatnine in srebrnine, ki ga pošljem zastoj in po 3134 štine prosto. 26 2
Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročajte ur od tujih židovskih tvrdk, ampak obrnite se na trvdko
FR. P. ZAJEC,
urar in edini zastopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Ntar. trg 96

Najboljše in najpripravnejše BOŽIČNO DARILO!

- 1 kos najboljšega šifona za srajce, 90 cm širokega, 29 m dolgega po K 9.—
- 1 kos najboljšega rumburškega perilnega plaina, 90 cm širokega 20 cm dolgega platna po 10.—
- 6 kosov rjuh brez šiva izdelane iz najboljše lanene preje, 150 x 523 cm dolge, zajamčeno platno K 15 30.
- 1 kos Elzeške damastne garniture 9 m, 90 cm široke, 8 m 134 cm široke iz najboljše mako preje K 21-50.
- 1 kavina garnitura za 6 oseb votlo robkano v poljubnih barvah K 5-9.
- Taista s kvačkami K 4-30.
- 1 ducat 50 x 110 cm velike brisač iz čistega svitelega platna K 9.—
- 1 ducat 60 x 130 cm dolge brisač iz čistega svitelega platna K 13.—
- 1 ducat priznana najboljša kvaliteta huk vzorci 35 x 128 cm čiste tkanine za hotele in zavode najboljšje priporočano K 11-80.
- 1 kos jedilne garniture za 6 oseb, čisto platno K 6 50
- 1 kos jedilne garniture za 12 oseb, čisto platno K 13.—
- 1 ducat čistih platnenih žepnih robcev 48 x 48 cm, K 6 90.
- 1 ducat čistih platnenih žepnih rubcev 52 x 52 sm, votlo robkano K 8-50,5
- 1 ducat brisač 70 x 70 cm, zajamčeno pristno platno K 6 60

Pošilja proti povzetju vsako množino
tkalnica KAROL KOHN, Nahod, Češko.
Vzorcev ne pošiljam. 3137 8

Svoji k svojim!
Semenska trgovina, edina slovenska, odlikovana in strokovno urejena in umetno vrtnarstvo je
Alojzija Korsika v Ljubljani,
katera obstoji že 34 let in ima v zalogi 460 vrst najboljših poljskih zelenjadnih in cvetličnih semen, za katere kakovosti jamčim. Posebno za to leto sem se preskrbel tako, da morem vsem zahtevam ustreči. Moja semena so vsa pri deželnem kmetijskem kemičnem preizkuševališču preizkušena. Tu se tudi izdelujejo venci in šopki sveži in suhi, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.
Cenik za leto 1909 je brezplačno na razpolago.
Z odličnim spoštovanjem
Alojzij Korsika.
3299 10-1

Krepkega dečka
ki je spolnil 14 leto: sprejme pod zelo ugodnimi pogoji v uk pekarija **Lovro Sušnik v Škofji Loki.** 3353 2-1

Svoji k svojim!
Podpisani naznanjam slavn. občinstvu **da sem otvoril v Litlji pogrebni zavod.**
V zalogi imam vsakovrstne mrtvaške krste (truge) od priproste do najlepše po zelo zmernih cenah. Preskrbim vse kar treba za pogreb. Napravim oder, preoblečem in dekoriram mrtvaško sobo in sploh prevzamem vodstvo celega pogreba, kakor to navada pri pogrebnih zavodih. 3363 1-1
Blagonaklonjenosti občinstva se priporočujoč beležim z vsem spoštovanjem
Fran Planinšek
m zarski mojster v Litlji.
Svoji k svojim!

Le najfinejše, posušene kokosove orehe

predeljujejo tvornice „Ceres“ in delajo iz njih brez vsakršne primesi v strogo čistih aparatih znamenito
Ceres Jedilno mast
ki se rabi za praženje, kuhanje in pečivo.

**Herbabny-jev podfosfornato-kialni
apneno-železni sirup.**

Ta je že 39 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje sluz, pomiruje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev. Cena steklenici K 2'50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, (Herbabny-jev naslednik) Dunaj, VII. I. Kaiserstrasse 73-75.
V zalogi pri gg. lekarn. v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Nov. Mestu, Reki, Sevednju, St. Vidu, Trbižu, Tratu, Velikevar, Velšperku in Audrijevoču.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Pristano samo s stvarno
davečeno znamko.

Pred ponarejanjem se
izviti.

Herbabny-jev okrepljeni

Sarsaparila-sirup.

Ze 34 let uvedeno in najbolje preizkušeno mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi nervozne bolesi.

Cena steklenici 2 K. po pošti 40 vin. več za zavitek. 2849 14-4

**Najboljše švicarske ure,
: zlatina in srebrna :**
se dobe po najnižjih cenah pri sloveči domači tvrdki

H. SUTNER, urar
Ljubljana, Glavni trg na
sproti rotovža

Prosim, zahtevajte novi veliki cenik, kateri je ravno izšel in se pošlje zastoj in po-1574 štine prosto. 7-6

Krasno posestvo

z gostilniško obrtjo, novo hišo in hlevom 3 orale zemljišča, tik okrajne ceste in kolodvora, 2 1/2 ure od Celja, se proda za 13000 K pod ugodnimi pogoji. Posestvo donša letno 2000 K. Dopisovanje se prosil pod „št. 3 poste restante“ St. Jurij ob južni železnici Spod. Štajersko. 3183 3 1

Ribnica 122 Ivan Krže Ribnica 122

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

obodov.

3197 3-1

Posor, kmetice in dekleta!
V moji lekarniški praksi, katere izvršujem že čez 26 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljše sredstvo za rast las, to je Kapflor št. 11. Isti deluje, da postanejo lasje gosti črni in odstranjuje prhljaj (luske) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naročimo od mene pod naslovom P. Jurilič, lekarnar, Pečrlec št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej, ali s poštnim povzetjem b 3142 10-1

Naznamim slavnemu občinstvu, da **prodajam** vsakovrstna 3248 4-1

pristna vina

po zelo znižanih cenah. Se priporočam z velespoštovanjem

I Graiser

zaloga vina, Primskovo pri Kranju.

Svarilo

pred zmoto!

Opozarjam cenjene bralce tega lista, da se v sadnjem času moji inersti od tujih trgovcev ponarejajo. ki hvalijo navadno ure, po K 3', kot prave „Eisenbahn-Roskopf“-ure. Prave „Eisenbahn-Roskopf“-ure, katere oddajam za c. kr. državne železnice v popolno zadovoljnost že mnoge let, se dobe le od moje tvrdke s zgorajšnjo varstveno znamko in so vsa druga hvalisanja le ponarejanja. Moja originalna „Eisenbahn-Roskopf“-ura velja brez sekundnega kazalca K 7'—, s sekundnim kazalcem K 8'—, — 3 letno jamstvo. — Razpošilja proti povzetju

Max Böhnell, Dunaj
IV. Margaretenstr 27/19.
urar in sod. zaprisoženi cenlec.
5000 podob obsegajoči katalog zastoj in pošt-2:09 nine prosto. 1

Številna ponarejanja

potrjujejo najbolj izbornost staro-slovitega

SIROLINA

pri obolenju sopilnih organov, dušljivem
:: kašlju, influenci in škrofulozi. ::

Ponarejanja in potvare so večkrat ceneje, toda nikdar tako vspesna kot izvorni izdelek, vsled tega naj se zahteva

Sirolin v izvornem zavoju „Roche“

Dobi se po zdravniškem predpisu v vseh lekarnah po 4 K steklenica.

Ilustrirana brošura „Erkältungskrankheiten H 2“ se dopošlje na zahtevo zastoj in franko.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel in Dunaj III. I. Neullngg. 11.

POZORI ČITAJI POZORI
Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. 3140 10 1

BOLESTIM ZDRAVLJE. SLABOMU JAKOST.

D. Iovanje izborni, uspeh siguran. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 v., 3 steklenice 5 K 80 v., po povzetju ali če se ne plača denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od **P. JURISIČA**, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Najlepše božično darilo
Preje Sedaj
K 18.— K 7.—

Enkratni poskus vas prepriča, da je najboljša in najcenejša samo čudovito izdelana srebrna Fenix-remont. ura s masivnimi, lepo grav. pokrovi, 27 rubini, anker-košček, dobro loda, 3 letno jamstvo. Proti povzetju K 7.—
Tov. ur. Leop. Schaechter, Dunaj XVI. 2, Lerchenfelder-gürtel 6. D. 3226 2-1

Zastojni v poštnine prosto

pošljem vsakomur veliki in bogato ilustrirani glavni katalog z nad 8000 podobami vsakovrstnih solidnih, dobrih in cenih glasb. izdelkov. C. in kr. dvorni založnik
Hanns Konrad razpošiljalca glasbil v Brúxu št. 606 na Češkem.

Gosli za solo brez loka K 4-50
5-50, 6— in višje. Lok za gosli K 0-80, 1—, 1-40 in višje. Nikak rizično! Zamena dovoljena ali denar nazaj. 7

Puške!

Lañcaster . . . od K 26.—
Flöbertpuške . . . 8-50
Pištole . . . 2—
Samokrevi . . . 5—
Poprave ceno, ilustrirani cenik franko. 2370 11
F. Dušek. Opačno 123, Čechy.

Odljkovano. Ustanovljeno 1870
Vse vrste lovskih pušk, dvocev, risanic, trocev, samokresov, se kupi najceneje z najvišjim poroštvom naravnost od 1289 varne orožja 52-29
Anton Sodja, Borovlje, Koroško.
Bogato ilustrirani cenik zastojni in franko.

Venus-tablete

odlična novost za parfimiranje in emuljenje umivalne in kopalne vode. Venus-tableta prekosi po pr je nem in finem v nju vse doslej uporabljene podobne izdelke, je koristna za kožo, desinficuje in parfumira sobni zrak.

Cena škatli 124 kosov K 3.
Dobi se povsod.
Nuphar Co.
Dunaj, Kohlmarkt 1.
Paris. 3020 3

Ako hočete svoje dete

imeti zdravo, veselo in duševno se živahno razvijajoče, dajte mu **dr. Hommel-ov** Haematogen. Ne dajte si pa usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj! 1935 26-17

5000 ur zastojni. Cenik poštem vsakomur brezplačno in pošt. prosto.

Rosk. pat. 3.—	Kron budilka 2-40	ura s nihaj. 7.—
srebr. ros. 6.—	svetleča 3.—	z bit. n. zv. 9.—
telex. 7.—	z bit. n. zv. 5.—	z budilko 10.—
srebr. dvoj. pišč. 8.—	kuhinjska 8.—	z godbo 12.—

Izvirne Omega, Schaffhausena, Glashütte, Helios, Amalfa, c. kr. preizk. od K 15, kakor tudi zlatina in srebrnina po izr. tov. cenah. 31. tno jamstvo. Zamena ali denar nazaj. 2409 11

Max Böhmel, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/19, v lastni hiši. Zaprtečen cenik in večak. — Največja in najstarejša tvrdka. — Ustanovljeno 1840. — 5000 slik v katalogu zastojni in fraško.

Ustanovljeno 1832.

Priznane najbolje oljnate barve

zmlite s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvani veliko površino, razpošilja št. 61 52-4

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in stekl. kleja — Zaloga slikarskih in plesarskih predmetov. Istr. ceniki se dobe brezplačno.

V Ameriko in Kanado

najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

Cunard Line

Bližnji odhod iz domače luke
Trata: Pannonia 5. jan., 23. febr. 1909., Carpathia 4. marca 1909.
Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), dne 26. decembra 1908, 6. febr., 27. febr., 20. marca, 17. aprila, 8. maja, 29. maja 1909, Mauretania 23. jan., 13. febr., 6. marca, 3. aprila, 24. aprila, 15. maja 1909.
Poiznila in vožnje karte pri **Andrej Odiansek**, Ljubljana, Slomškova ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Ako kašljate,

če ste hripavi, zaslozeni ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči potite, kaže to, da ste se

prehladili ali dobili influenco, vendar utegnejo imeti tudi ti simptoni važen pomen. Zato je potrebno, da preprečite nadaljne učinke in v Vašo korist rabite domače zdravilo **Örkenyjev lipov med** (sirup), katerega hvalijo in priporočajo mnogi zdravniki.

Mnogo zahvalnih pisem potrjuje ta izboren učinek. Vzorčna steklenica **Örkenyjevega lipovega medu** (sirupa) stane **K 3.—**, velika steklenica **K 5.—**, 3 steklenice **poštine prosto K 15.—** po povzetju ali če se pošlje denar naprej.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: **Lekarna pri „Apostolu“, Budapešta, 3059 2 Josefaring 64, Depot 29.**

Najboljša in najcenejša dobivanja

za muzikalije vsake vrste kakor harmonike, gosli, citre, piščalke, gramofone itd po najnižjih tovarniških cenah.
Dobre gosli K 4-80, 5-50, 6—, 6-80, 7-60, lok zraven K —80, 1—, 1-40, 1-80, 2—, Najboljše harmonike K 4-80, 5-50, 6-80, 7-60. Koncertne citre K 15—, 18—, 25—.
Akord-citre K 3-50, 4—, 6—.— Nikak rizično! Zamena dovoljena ali denar nazaj! — Pošilja proti povzetju c in kr. dvorni založnik

Hanns Konrad Brúx št. 877 (Češko). Ilustrov. glavni katalog s 3000 slikami zastojni in franko.

Posojila

zanesljivim ljudem, zasebnikom in trgovcem, 200-5000 izkazana rešna, diskretna rešitev. **Dieckmann, Berolin 3712 Prinzenstr. 76. 3-1** [Poština za nazaj se prosi.]

Ustanov. 1. 1854. Prva domača slov. pivovarna
G. AUER-jevih dedičev
Ljubljana Wolfove ulice št. 12 Ljubljana.

2549 10
Priporoča slav. občinstvu in spošt. gostilničarjem svoje izborne
:: marčno pivo ::
v sodcih in steklenicah.

Kako se godi slovenskim visokošolcem na Dunaju?

»Kdor gre na Dunaj, naj pusti trebuh zunaj,« pravi narodni pregovor, pa ima prav. Kosilo stane na Dunaju po gostilnah najmanj eno krono, večerja 80 vin., in če računamo za zajutrek samo 20 vin., stane hrana za cel dan 2 kroni (seveda si zajutrinka več del slovenskih študentov ne privoščijo). Stanovanja so po 20 do 30 kron mesečno. Hrana in stanovanje brez vpisnine in šolnine na univerzi in brez knjig in obleke vzame torej na mesec najmanj 80 kron. Da to za naše ljudi ni šala, ve vsak.

Da bi mogli vendar tudi revnejši dijaki študirati na Dunaju, vzdržuje dobrodelno društvo »menso academico«, mi bi rekli dijaško mizo, kjer dobi visokošolec, če se naroči za cel mesec, kosila po 48 h, večerje pa po 40 h. Če si sproti kupuje kosila in večerje, pa stane kosilo 58 h, in večerja 48 h. Komur je pa tudi to preveč, lahko tudi kosi in večerja brez mesa, kupi si opoldne tri prikuhe, kruh, in, če hoče, malo ali veliko močnato jed, za večerjo pa dve prikuhi in kruh. Prikuhe so po 8 h, kruh po 4 h, velika močnata jed stane 20 h, mala pa 12 h. Okoli 1500 študentov kosi navadno v menzi.

Kako velika dobrota je to za študente, je jasno. Pa še nekaj! Različna podporna društva, ki obstojajo za visokošolce, na primer juridično, filozofsko, medicinsko, splošno podporno društvo, podpirajo navadno prosivce tako, da dajo gotovo število mark za menzo. Za vsako tako marko dobi prosilec v menzi kosilo.

Ob zadnjih izgredih, ki so jih naredili Lahi v vseučilišni veži, pa so menzo zaprli. To se zgodi ob vsakem dijaškem pretepu, češ, da se ti pretepi ne bi nadaljevali še v menzi. Pa navadno so jo kmalu zopet odprli. Letos pa so nemški študentje, ki imajo svoje zastopnike v komiteju, ki upravlja menzo, rekli, da mora menza ostati za enkrat zaprta, da bodo Italijani in Slovenci videli, kako veliko dobroto uživajo od Nemcev. (Pa za menzo daje podpore tudi država in deželni odbori, torej ne samo Nemci!) Zraven so grozili, da bodo vse razbili, če se menza zopet odpre. In tako je ostala menza zaprta. Mnogo študentov, ki so bili naročeni v menzi, drugega denarja pa niso imeli, je moralo brzojaviti po denar in se odpeljati domov. Drugi pa so čakali, kaj bo. Ko le nič ni bilo, je sklical odbor zaupnikov protestni shod, da bi protestirali proti temu, da bi nemški zagrizenci odločevali kdaj naj bo menza odprta. Govorilo se je tudi, da se bo 2. decembra, ko bo ves Dunaj praznoval cesarjevo šestdesetletnico, napravil po Dunaju obhod 1500 lačnih študentov. Pa še pred shodom je naznanil kuratorij, da bo menza s 1. decembrom že odprta. Ko so pa 2. decembra ob pol 12. uri menzo zopet odprli, so vdrli Nemci trumoma vanjo in niso pustili nobenega Slovana in Laha vanjo. Policija je prišla skupaj, napravila kordon pred vrati, da so Nemci lahko mirno odšli, menzo so zo-

pet zaprli, kdor je pa malo bolj na glas pokazal svojo nevoljo in ogorčenje, da se kaj takega napravi na ta slovesen dan, je bil aretiran in obsojen na 20 kron.

Šele 8. decembra so menzo zopet odprli. Kako dolgo bo pa ostala odprta, se ne ve. Nemci sploh zahtevajo, da naj se ustanovi za Nemce posebna menza.

In kaj naj stori slovensko ljudstvo? Sedaj, ko njegovi bodoči uradniki, advokati, profesorji, zdravniki potrebujejo njegove pomoči, se mora vse ljudstvo zavzeti za to, ker bode tudi pozneje ljudstvo zamevalo, in sicer po pravici, da morajo ti imeti srce za ljudstvo. Zavzeti se pa mora zarjo tako, da zahteva slovensko vseučilišče v Ljubljani. Edino tako bo postalo slovensko dijaštvo od tujece neodvisno. In edino tako pridemo do tega, da bo lahko tudi sin revnejšega kmeta, sin delavca študiral na vseučilišču. Da tudi tukaj dobi celo ljudstvo enakopravnost. Le tako pridemo do tega, da bo slovenski kmet in delavec dobil povsod v vsakem uradu dovolj ljudi, ki ne bodo samo čutili z njim, ampak bodo iz lastne skušnje poznali njegove potrebe in njegove težave.

Do zadnje gorske kočje mora priti glas o tem, povsod se mora slišati glas: »Vlada mora dati slovenskemu ljudstvu vseučilišče v Ljubljani.« Naši poslanci na Dunaju so že sklenili to zahtevati od vlade sedaj, ko so laški državni poslanci spravili laško vseučiliško vprašanje pred zbornico. Poslance pa bo vlada gotovo upoštevala, če bo videla, da z njim vred to zahteva celo slovensko ljudstvo.

Razne stvari.

+ **Napredek mladeniško-telovadske misli.** Ravnokar dobimo poročilo, da se je 16. t. m. ustanovil telovadski odsek v Cerovem pri Št. Ferjanu na Goriškem. V Št. Ferjanu samem je blizu 60 telovadcev in 40 naraščaja. Tudi ostali goriški odseki živahno delujejo in napredujejo. To nedeljo, 20. t. m., se ustanovila telovadna odseka v Šmartnu pri Kranju in na Krki na Delenjskem. Snujejo se pa še v Vrhpolju, Šent Vidu in na Gočah v vipavskem okraju. Prva odborova seja Z. T. O. v prihodnjem letu se vrši 19. marca v Bohinjski Bistrici. Dotedaj prirejajo vsi naši odseki fantovske oziroma predsedniške sestanke vsak za svoj okraj. Na ta način se pripravljata samouprava organizacij, včlanjenih v »Zvezje«. S tem raste zavedost naše mladine, ki se na visoki šoli ljudske izobraževalne organizacije pripravlja za bodočnost.

+ **Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju** je v seji 7. t. m. 42 prosilcem dovolilo čez 1000 kron podpore. Odbor izreka iskreno zahvalo vsem p. n. darovalcem in nabiralcem, posebno še nabiralkam, ki so omogočili, veliko bodo učeče se mladine izdatno olajšati. Da bode možno odboru tudi v bodoče uspešno delovati, prosi isti slovensko občinstvo blagosrčnih daljnih prispevkov, katere sprejema društveni blagajnik Ivan Luzar,

nadrevident južne železnice v pok., Dunaj, III., Reiserstrasse 27.

Zrakoplov. Iz Zagradeca se nam piše: Dne 6. t. m. med 10. in 11. uro videli so pri nas zrakoplov, ki je plul v smeri proti jugu. Bil je precej velik, vendar ljudi v njem niso mogli zapaziti.

Slovenska Turkinja. Iz Aleksandrije se nam piše: Dne 26. novembra je očino in formalno postala Turkinja neka 24-letna Slovenka. Nesrečnica je prišla leta 1902 v Aleksandrijo, kjer se je prva leta odlikovala po svoji varčnosti. Zadnja leta je živela izven Aleksandrije v nekem mestecu, prepuščena sama sebi, kjer je zašla na kriva pota. Njeno življenje jo je pritrilo do tega prežalostnega koraka. Ves trud, jo od tega odvrgnil, je bil brezuspešen. Javljam to pretresujočo vest zato, da bi se vsaj zdaj vzdramili starši Slovencev in drugi merodajni krogi ter posvetili več pozornosti glede njih življenja v tujini.

Mesene klobase. Meso za mesene klobase je vedno bolj drobno sesekljati, kakor pa pustiti v velikih kosih, kakor je marsikje navada. Take klobase niso nikoli okusne in se rade pokvarijo. Ne premasnemu sesekljanemu mesu prideni primerno soli in zmletega popra; v dobrem belem vinu ali juhi (vodi) pa skuha poljubno množino strtega česna, in ko je tekočina ohlajena, jo precedi na meso. Vse skupaj dobro premšaj in napolni v ostrgana čreva, ki morajo biti tako dobro oprana, da nimajo niti najmanjšega duha. Pripomnim pa, da mesenih klobas ni delati na ognjišču ob ognju ali pa v zelo zakurjenem prostoru, ker se potem rade pokvare. Gotove klobase obesi v dim. Take klobase so čez poletje v surovem stanju izvrsten prigrizek.

— **Železni krog.** Pod tem naslovom prinaša »Slovo polskie« v številki 542. zanimiv članek o češkem denarstvu, ki označuje v najlepši luči sedanjo situacijo. Pravi, da je vzbudilo financovanje od-daje surovega netilnega petroleja gališkim državnim železnicam silen vihar v dunajskih finančnih krogih. Poleg ostrega napada, ki naj bi razburil češke kroge, so konečno podtkali celej zadevi politične motive. Velike dunajske banke so ponudile poljskim producentom pogoje, ki so bili že sami na sebi silno pretirani in bi bila poleg tega vsled raznih obveznosti trgovska samostojnost podjetja popolnoma ubita. Pogajanja so se razbila. Nato se je oglasila dunajska banka »Niederösterreichische Eskompte-Gesellschaft«, katera ponuja nenavadno ugodne pogoje. Zdravi instinkt bo vendar privedel producente do tega, da se izogone te laskave oferte iz stališča emancipacije monopola dunajskih bank in v smislu proste konkurence. Opozarja se, da je vsakdo, minister, uradnik ter celi državni stroj podvržen ljudski kontroli, nasprotno ku-jejo pa finančni mogotci brez kontrole, brez odgovornosti, brez odbora in protesta železni obroč okoli državnega gospodarskega stroja. Naj zadostuje omeniti železniški kartel, pod kojega pritiskom za ohranitev državne colnine je onemogla obrt in poljedelstvo in se stekajo iz proračunov železniškega ministrstva milijoni in milijoni preplačanega železa v žepo železnih baronov. Ta kratki članek karakterizira jasno današnjo situacijo in bilo bi čas, da nastopijo politični krogi vseh Slovanov složno proti temu izkoriščevanju.

Ne verujte, da zlo preide samo od sebe. Če ste bolni, morate takoj iskati pomoč, kajti zanemarljiva bolezen je tem hujša. Kašelji, bolečine v prsih, zasliženje, pomanjkanje teka, hripavost, nočni pot, slabost, medlost so često znaki nevarne bolezni. Ako se pokažejo taki simptomi, ne čakajte, ampak naročite si takoj Orkenys Lindenhonig-sirup, ki olajša kašelji, pomirja kri, lahko pretrga sliz, ustavi nočni pot, poboljša tek, poveča telesno težo, olajša dihanje, odpravi zaspanost in zabrani razvoji bolezni. Če naročite eno steklenico za poskušnjo za 3 K, eno veliko steklenico za 5 K, naslovite pismo ali pošta nakaznico na »Apostel-Apotheke« v Budimpešti. Josefsring 64, Depot 29.

3 učence za kamnoseško obrt sprejme takoj tvrdka Feliks Toman v Ljubljani. 3251

Dobro izurjenega, spretnega strugarskega pomočnika

sprejme takoj v stalno službo **Fran Švigelj**, tovarna stolov **Breg, p. Borovnica**. Plača po dogovoru. 2887 5

P. n. občinstvu vljudno naznanjam da mi je podelila c. kr. vlada

koncesijo za posredovanje za nakup in prodajo raznih zemljišč, stavbišč, posestev, gozdov, travnikov, njiv i. t. d.

Kdor želi kaj kupiti ali prodati, naj se izvoli blagohotno obrniti na mojo posredovalnico, kjer dobi pojasnila, bodisi glede nakupa ali prodaje.

Se priporočam **Loreno Rebolj** Kranj, Glavni trg 189. 3186 1

Zobotočnihični atelje Oton Seydl

v Rossovi hiši nad prodajalno v Kranju Sprejemne ure vsako nedeljo in ponedeljek od 8. do poldne do 5. popoldne. 2456 10-7

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Šmetelka** v Ljubljani Kolodvorske ulice 26. Kakovostni Pojasnili bodo se brezplačno.

Lepa božična in novoletna darila.

Domača najcenejša in najbogatejša tovarniška zaloga na Kranjskem, izvoz ur, zlatnine in srebrnine na vse kraje sveta.

Najfinejši **šivalni stroji, kolesa** in vse kolesarske potrebščine.

Na ogled in obisk vljudno vabim

Franc Čuden

3136 5-2

Naročujte lpe cenike s koledarjem zastoj! Naslov: Fr. Čuden, Ljubljana.

urar, trgovec, posestnik in delničar tovarn švicarskih „Union“ ur.

V Ljubljani, nasproti frančiškanske cerkve.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Pozor, kmetje! Svoji k svojim!

Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira : kmetovalce in je : pravi kmečki denarni zavod. :

Pozor, kmetje! Svoji k svojim!

Kmečka posojilnica je edini slovenski denarni zavod, ki je vpeljal hišne nabiralnike vlog. :

Popolnoma varno in najbolje naložite denar v

2709 1

Kmečki posojilnici v Ljubljani

= nasproti Figova — v lastni hiši na Dunajski cesti. =

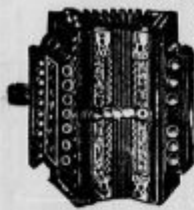
Vloge se obrestujejo po 4½%

V kmečki posojilnici je naloženo nad 15 milijonov kron. — Rezervni zaklad čez 300.000 kron za varnost pa še neomejeno jamči nad 8000 članov.

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Dobre harmonike K 4'80.

Nad 50.000 komadov razprodanih. Nikake carine! Jamstvo! Zamena dovoljena ali pa denar nazaj.

Št. 300³/₄, 10 tipk, 2 reg., 28 glas., vel. 24/12 cm **K 4'80.** — Št. 677¹/₄ 10 tipk, 1 reg., 28 gla., vel. 30/15 cm **K 5'20.** — Št. 656³/₄ 10 tipk, 2 reg., 28 glas., v. 30/15 cm **K 5'40.** — Št. 305³/₄ 10 tipk, 2 reg., 50 glas., vel. 24/12 cm **K 6'20.** — Št. 663¹/₄ 10 tipk, 2 reg., 50 glasov, vel. 31/15 cm **K 8.—.** Sola za samouk k vsaki harmoniki zastoj. Pošilja proti povzetju c. kr. dvorni založnik

Hanns Konrad

razpošiljalnica glasbil v Brüxu 2624 št. 1011 (Češko). 10-1
Glavni cenik s 3000 slikami zastoj.

BUDILKA Z ZVONILOM K 6'50

z bitno opremo liki zvonu. 2049

I. kakovost, 3 uteži, bije pol in cele ure, budi z glasnim zvoncem, s ponoči svetlim steklenim cifernikom, v lepo polirane okrogle okviru, 30 cm premer

kron 6'50.

3 letno jamstvo. — Razpošilja po povzetju

Maks Böhnell
Dunaj IV.

Margaretenstr. 27/19.

Cenik s 5000 slikami zastoj in franko.

Za bolne! Za trpeče! Za zdrave!

Proti še tako trdovratnim in zastarelim slučajem: revme, trganja, živčnih boleznih, glavno- in zobobola, bolečin v hrbtu in kitah, bodljajev, trganja po udih, bolečin v nogah, oteklin, hvali se v obče zajamčeni, na mnogih klinikah praktično preizkušeni, od blizu 1000 zdravnikov priporočeni takoj 2251 bolečine lajšajoči 16-1

Ichtyomentol

Patentovan v vseh državah. Mnogkrat premovan. Nedosežen po zdravilnem učinku! Uspeh iznenaden! Nad 300 zahvalnic. Edina razpošiljalnica in tovarna: kemični laboratorij lekarja S. Edelmann-a v Bohrodzczany (via Lemberg) oddelek 26.

Franko se pošilja od 5 steklenic nadalje proti vpslatvi 6 K ali po povzetju za 20 h več, 10 stekl. franko 10 K, 25 stekl. franko 23 K.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega skubljenega perja K 8, polbelega K 8'80, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivoga puha K 6, belega K 10, prnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštnine prosto.

Dovršene postelje bogato na polnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica velikosti 170x116 cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 3'60, K 4. Proti povzetju razpošilja poštnine prosto pri naročilu od 10 K nadalje.

Maks Berger v Džčenici št. 223.
Češki les. 2599 52-5
Za neugajajoče denar nazaj. Cenik zastoj in pošt. pr

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gopeljni, štatiilnice, preše za sadje i. t. d. ? 1703 Edino le pri: 26-9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

In zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdko pri nakupu **stavenih potrebščin**, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

Britev „Vedno ostrá“

je ni treba brusiti, se le obdrgne. Dobite torej za **K 1'50**

4 britve

izborne izvršitve, izvršen izdelek tudi za najtršo brado. Dobiva se po povzetju le pri

1^a jeklo

2048 10-1

s 3 rezervn. noži

Zsigmond & Co.
Dunaj I/1
Johannessg. 317.
Ponaredbe se zasl. 6.

Novosti! Znamenito!

Zakonito zajamčeno. Registriran vzorec.

briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1

popolnoma iz kovine s 6 pozlač. angelci 30 cm vis. Nezdobiljv vrh bož. drevesca. Garantira se za funkcionalno ranje. Najlepsi in največji okras bož. drevesca, ki ga naj ne pogreša nobena kršč. družina.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno kolo, nanje pritrtjeni izboljšani jekleni betički na udarjajo natroje zvoncev in blagozvončno, srebrnočisto zvonjenje zadoni, mlado in staro prestavljajoč v božično blaženost Kos stane s kartonom in navodilom vred proti vpsolanju **K 1'50**

3 kosi	K 4.—	9 kosov	K 15'50
4	" 5'20	12	" 20'25
6 kosov	" 7'50	24	" 39'50
9	" 10'80		
12	" 13'50		
24	" 26'50		

Po poštnem povzetju 2. vin. več. Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za božično drevesce, izvršeno veelegantno in posebno fino ponikljano, s sukanimi stebriči za zvonce in tremi prekrasno zarečimi sreb. lametastimi rožami, ki poleg, ko so prižgane sveče, prekrasno odsevaajo, kos s kart. in navod. vred naprej poslano **K 2'—**

3 kosi	K 5'50	9 kosov	K 15'50
4	" 7'25	12	" 20'25
6 kosov	" 10'80	24	" 39'50

Po poštnem povzetju 20 vin. več. Pri naročilu več kosov gorenjih zvonil dobil vsak naročnik 10 kosov izbranih umetno izgotovljenih razglednic, med temi božične in novoletne, ki jih prodajajo povsod po 10-12 vin. 722 7 1

Zamena dovoljena ali denar nazaj, zato nikak riziko. Naročila naj se pravčasno naslovijo na: C. in kr. dvor. založ. HANNS KONRAD, Brüx 1852, Češko. Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog, katerega dopošljem zastoj in poštnine prosto.

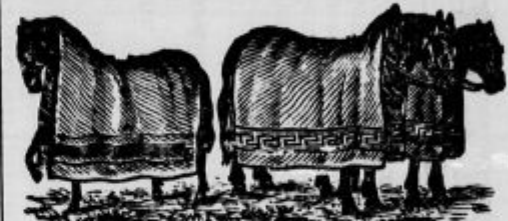

Budilka

s stolpnim zvoncem, lahkov., 30 ur tloča, ki bje ure in polure ter ima glasen bud. zvonec, s svetločim okvirjem, 30 cm v premeru, karalnik steklenim pločkom s tremi uteži. 3 letna pisarna jamstvo samo **K 6'60** samo 8 ponoči svetlim kazalnikom K 7'20. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj! — Razpošilja proti povzetju ali prejzposlatvi denarja Prva tovarnica ur v Brüxu

Hanns Konrad
c. in kr. dvorni založnik v Brüxu št. 587 (Češko).

Bogato ilustrovan cenik s nad 3000 podobami polijem na zahtevno zastoj in franko. 9685 10 1

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kocev za konje

za ceno le **K 4'40** komad in **K 8'60** za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. **Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuovina**, temnosivi, okoli **150/200 cm veliki**, torej lahko pokrijejo celega konja. Različno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce **Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.**

Cenik na željo zastoj in franko. — Za neugajajoče se zavežem vrtniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Welchbergerja, Hlosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Doroostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Mankendorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina Fohringerja in dr. 2267

Pri današnji draginji

se zamore štediti samo s koristnim nakupovanjem. Naročite svoje potrebšline posteljne in telesnega perila, oblik za gospode, gospe in otroke, oprem za neveste naravnost iz tovarne. Pišite nam, na kar vam pošljemo

zastoj

in poštnine prosto velik katalog. Zlasti priporočamo iz tega:

44 vln. ostanke 44 vln.
4 1 meter brez hibe 4 1 meter

8-12 m dolge po izbori iz lodna, barbenta, flanel, zimskega sukna, okstordn itd. Blago za bluze, predpasnike in brisače. 2599 10-1

Manjši ostanki 1-3 m dolgi, zgoraj navedenega blaga meter že za 40 vinarjev.

Srajce za gospe, zelo gorke	od K 2'30 nad.
Hlače za gospe, zimske	od K 1'70 nad.
Srajce za moške, z ovrtnikom ali ne	od K 3'— nad.
Pištoči za dečke (od 5-14 letne)	od K 8'50 nad.
Pištoči za gospe, vsake velikosti	od K 11'40 nad.
Vrhnje suknje za gospe najboljšega kroja	od K 6'50 nad.
Težki, močni konjski kooli	od K 3'— nad.

Pišite po katalog na naslov:

Gebr. REICHART, tovarna
Dornbirn 16, Predarlisko.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Denarni promet do 31. okt. 1908
čez 54 milijon. kron.

Lastna glavniša K 354.645-15.

Stanje vlog 31. oktobra 1908
čez 15 milijon. kron.

Sedaj: Miklošičeva cesta št. 8, pritičje
v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo
prej na Kongresnem trgu št. 2, l.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. popoldan ter jih obrestuje po _____

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih 4 krome 50 vin, na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaaganje po pošti so poštno hranilne položnice na razpolago. — Sprejema tudi vloge od svojih zadržnikov na tekoči račun, ter daje istim posojila proti knjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti _____ poroštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptirajo. _____

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1908.

2633 26

Dr. Ivan Šušteršič,
predsednik

Odborniki:

Josip Šiška, stolni kanonik
podpredsednik

Anton Beleac, posestnik, podjetnik, imejitelj zlatega zaslužnega križca in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Fran Povše,** vodja, graščak, državni in deželni poslanec, vitez reda zelene krome III. vrste, lastnik zlatega zaslužnega križca s krono in papeževovega častnega križca „Pro Ecclesia et Pontifice“. — **Anton Kobir,** posestnik in trgovec, Breg p. B. — **Karol Kausohogg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolari,** stolni dekan v Ljubljani. — **Ivan Kregar,** svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — **Fran Leskovic,** hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. — **Ivan Pollak ml.,** tovarnar. — **Karol Pollak,** tovarnar in posestnik v Ljubljani. — **Gregor Šibar,** župnik na Rudniku.